

TRGANJE MEZD NIŽA ŽIVLJENSKI STANDARD

PROFITI MAGNATOV RASTEJO S PADANJEM NAKUPNE MOČI

UNIČENJE PRAVILNIKOV POVZRO- ČA VEČJE IZKORIŠČANJE

Delodajalci podaljšujejo delovne ure, znižava-
jo mezdo in žanjejo večje dobičke.

VEČJE in tudi mnoge manjše ameriške industrije so zadnje tedne drastično znižale delavcem mezde. Toda pri tem se niso ustavile. Šle so naprej in v mnogih slučajih podaljšale delovnik, tako da morajo delavci delati mnogo več delovnih ur, zakar pa prejema manjšo plačo kot prej, ko so bili še v veljavi razni pravilniki, ki jih je določeval zakon obnove pod NRA.

Mnogi industrijski magnatje so se takoj poslužili prilike ko je zvezno vrhovno sodišče ubilo NRA z njenimi pravilnik.

deracije se naslanja na aktualne ekonomske razmere delovnega ljudstva. "Mnoge industrije so podaljšale svoje delovne ure in znižale delavcem mezdo," pravi poročilo, "s tem pa se je produkcija zelo zvišala." Medtem ko je delovni čas na splošno precej daljši, je pa zaposlenost za mesec maj in junij padla pod ono lanskega leta za isto dobo.

Newyorška National City banka je izdala statistiko o profitih 200 "reprezentativnih korporacij", katera izkazuje velik porast njihovih profitov. Ostale korporacije, ki niso vključene v tej statistiki, poročajo, da letos "operirajo pod boljšimi pogoji in njihovi profiti so se precej zvišali."

Torej prosperiteta za industrijska podjetja se je že vrnila, ni se pa vrnila za delavce! Statistika o zaposlenosti govori, da je baš sedaj razmeroma manj delavcev zaposlenih kot pred enim letom. Nad 11 milijonov delavcev je brezposelnih in tisti, ki delajo, morajo delati za nižjo mezdo in daljše ure. Vse to nikakor ne more prinesiti "zdravih" razmer ameriškega ljudstvu. Trganje mezde ne more zvišati nakupovalne moči. Koncentracija denarne sile v rokah par finančnikov tudi ne bo dala delavcem potrebnih sredstev za nakupovanje živil.

Ameriška delavska federacija je mnenja, da edino višje mezde, krajši delovnik in večja zaposlitev bi pomagalo zvišati nakupno silo in s tem življenjski poročilo Ameriške delavske fe-

WILLIAM GREEN SVARI DELAVCE

"Za malenkosti naj se ne pritožujejo"

Predsednik Ameriške delavske federacije William Green opozarja in svari vse okolišnje unije, "naj bodo previdne glede Wagnerjevega zakona, da ga ne bodo izkoriščale."

Delavci "ne smejo misliti, da jim Wagnerjev zakon daje pravico za vsako malenkostno pritožbo". Dalje pravi Green, da se delavci ne smejo "kapricirati", kajti to bi bilo le v škodo njim. Vsaka pritožba delavcev mora bazirati na "trdni podlagi." Po Greenovem mnenju daje Wagnerjev zakon delavcem velike pravice, "ne smejo pa teh pravic zlorabiti."

Vsekakor je Greenovo svarilo organiziranemu delavstvu namenjeno strah, ker pričakuje, da se bo delavstvo vrglo v boj za svoje pravice proti svojim izkoriščevalcem, "potem se pa spet lahko zgodi," da zvezno vrhovno sodišče ubije tudi ta zakon, kakor je ubilo NRA. Pretkani delodajalci so takoj po sprejetju Wagnerjevega zakona začeli s propagando, češ, da je ta zakon "neustaven", zato

Francosko delavstvo proti fašizmu

Na 14. julija, na praznik padca Bastilije, ki je največji v zgodovini francoske republike, je francosko delavstvo odločno pokazalo, da je proti diktatorskemu fašizmu. Vse javne demonstracije francoskega ljudstva so jasno pričale, da želi ostati rajše pod sedanjo obliko vladanja, kakor da se bi podalo in sledilo fašističnim državam. S tem se je tudi jasno pokazalo, da bo vsak fašistični naskok, da se Francijo pretvori v fašistično ječo, izzval civilno vojno, ki se bo vse drugače končala kakor lani v Avstriji.

Zmaga socialistov na Holandskem

NEMIRI NA VIRGINJSKIH OTOKIH

Ameriški trust do skrajnosti izkorišča domačine v vseh ameriških otokih teritorijih in posestih. Na Virginjskih otokih so domačini demonstrirali proti guberniju P. M. Pearsonu, da ga ameriška vlada odpokliče in pošlje na njegovo mesto admirala W. V. Pratta. Demonstracije delavcev proti sladkornemu trustu in guberniju Blatonu Winshipu so se vršile na Portoriku, kjer morajo delavci garati na sladkornih plantažah za sramotne mezde. — Virginjski otoki so ameriška posest od leta 1917, ki so jih Združene države kupile od Danske za vsoto 25 milijonov dolarjev. Delavstvo je še bolj izkoriščano ko v Ameriki. Jurisdikcija čez te posesti ima zvezni departament za notranje zadeve v Washingtonu.

Z bojne fronte organiziranega delavstva v Zedinjenih državah

Stavka lesnih delavcev na zapadu gre v enajsti teden. V Tacoma, Wash., je gubernier poslal milicnike, da pomagajo kompanijam razbiti stavko. V vseh tovarnih avtov v Yorku, Pa., so šli na stavko, ko je kompanija Motor Express, pri kateri so uposljeni, odklonila priznanje nove unijske pogodbe. Stavkarji upajo na zmago.

Kentukijski gubernier Lafoon je zadnje dni podprl rudarsko unijo s tem, da je poslal v stavkovno okrožje v Harlan posebno komisijo, da preišče razmere. Na gubernierja je apelirala lokalna rudarska unija, naj to stori, kajti lokalne oblasti in javni uradniki so bili obtoženi, da so v službi kompanij ter da so pomagali pri teroriziranju stavkarjev. Gubernierjev odbor je ugotovil, da je tamkajšnji šerif izbral za svoje deputije ljudi kriminalnega značaja, lopove in tolovaje, ki so pod njegovim vodstvom navallili na mirne stavkarje. Gubernier je po prejetem poročilu njegovega odbora odredil v harlansko okrožje oddelek milice, da naredi red ter da prepreči nadaljne napade od strani kompanij in šerifovih pobožnikov. Dalje je gubernier zahteval, da se šerif takoj odstrani.

Relifni delavci v New Yorku, kakor naznanjajo lokalne unije, bodo prejemale pri javnih projektih "unijske" mezde. Tako so izjavili tudi vladni reprezentanti, ki imajo glavno besedo pri relifnih delih. Tega pa niso storili iz ljubezni do relifnih delavcev, ampak šele na močan pritisk od strani organiziranega delavstva. Ta otok vsekakor pomeni, da ne bo prišla v veljavo minimalna mednarodna lestevica, ki jo je naznanila federalna administracija za relifna dela. Zaključek so baje sprejeli relifni direktorji v Washingtonu. Relifni delavci bodo imeli tudi pravico do korist.

Nov teror v Italiji

Ze dolgo je znano, da italijansko ljudstvo ne odobrava Mussolinijeve imperialistične politike v Afriki. Vesti tudi pripovedujejo, da se je v mnogih krajih ljudstvo uprlo mobilizaciji. To je pa povzročilo obnovitev terorističnih navalov, s kakršnimi se je ovekovečil fašistični režim v svojih prvih letih. Fašistične ječe so napolnjene z uporniki, kar jih ni bilo poslanih v izgnanstvo na osamelne otoke, kjer morajo živeti v skrajno nečloveških razmerah.

Fašistične oblasti so pričele s terorjem po vsej Italiji, kajti ljudstvo je skrajno nezadovoljno z Mussolinijevo kampanjo. V mnogih krajih vlada strašna beda in pomanjkanje. Zrtve terorja so seveda največ slučajih delavci in pa mali obrtniki in trgovci. Nad petsto protifašistov je bilo vrženih v zapor.

Gornja zanesljiva poročila je poslal rimski poročevalec angleškega lista Manchester Guardian v London. Poročilo pravi, da niti fašistična cenzura ne more zakriti mizernega položaja italijanskega delavstva. Ako ne bi bil fašizem zgrajen na militaristični sili, bi v teh razmerah zanj prišel konec, ki sicer mora priti, ker drugega izhoda ni.

BURŽVAZIJA PRIPRAVLJA NOV NAPAD NA DELAVSTVO

Ameriška buržvazija — veleindustriji, magnatje in finančniki, skratka: ameriška plutokracija — se z mrzlično naglico pripravila na nov napad proti ameriškomu delavstvu. To pot gre za nakupovalni davek, ki se ga naj naprti delavcem.

Odkar so v kongresu začeli govoriti — le govoriti! — da se pripravlja nov davčni zakon, ki bo "udaril bogatine", ker bodo morali, če bo sprejet, plačevati od dohodkov in dedičin neznamen davek, se je med ameriško buržvazijo pričela silovita kampanja, da zvezni kongres sprejme zakon nakupovalnega daveka. S tem bi bilo najbolj udarjeno ameriško delavno ljudstvo, ki bi moralo poleg že obstoječega državnega nakupovalnega daveka plačati še zvezni nakupovalni davek za vsak najmanjši komad nakupa.

Delavstvo se mora zavedati, da vse, kar pride od posedujočega razreda, je delavstvu v škodo in v korist onim, ki imajo vsega dovolj. Vedeti mora, da bogatini in paraziti ne bodo nikdar skotili ničesar dobrega za delavstvo. Socialistično delavstvo se tega dobro zaveda, zato je odločno proti vsaki taki skemi, zato pa tudi poziva ostalo ameriško delavstvo, da napne vse svoje sile, da te tak napad prepreči!

DANSKO DELAVSTVO PROTI HITLERJEVEMU TERORJU

Holandski socialisti beležijo uspeh pri volitvah. Prestiž socialistov pojačan. — Reakcija poražena

DANSKO soc. delavstvo je podvzelo nove, krepke korake na svojem rednem zborovanju, da bo branilo svoje pridobitve proti hitlerjevski reakciji s podvojeno silo. Tako se je odločilo na strankini konferenci, ki zboruje na vsaka štiri leta enkrat. Zborovanje se je vršilo pod vodstvom danskega premierja Stauninga, ki je osebno pozdravil zborovalce in naznanil, da se mora vse socialistično in zavedno delavstvo odločno postaviti v bran proti reakciji.

Medtem pa so prišla poročila, da so socialisti sijajno zmagali pri vseh lokalnih volitvah na Holandskem. Socialni demokrati so zmagali na celi črti. Reakcionarne stranke so bile poražene. Fašisti so si prizadevali, da izvolijo vsaj par svojih zastopnikov, a so ostali v veliki manjšini. Le katoliška stranka je izšla iz volitev brez velikih izgub. Holandski fašisti imajo svojega "fučerja" v osebi nekoga Musserta, ki skuša kopirati Hitlerja, a mu dosedaj ni uspelo, da bi mogel uveljaviti svoj fašizem. Holandski delavci odklanjajo vsako diktaturo, najbolj pa so sovražni Hitlerjevemu fašizmu.

Najznačilnejše pa je to, da so v gotovih distriktih v Amsterdamu holandski fašisti, ko so videli, da ne morejo zmagati, — oddali svoje glasove komunističnim kandidatom. Vsekakor so s to potezo hoteli oslabeti socialistične kandidate.

Največji uspeh so holandski socialisti beležili v podeželskih mestih. Socialisti so od leta 1931 pridobili 154 sedežev v raznih postavodajah, zgubili pa niso niti enega kandidata v nobenem distriktu! S tem so socialisti na holandskem postali najmočnejša stranka v podeželskih mestih in v nekaterih večjih mestih. To znači, da bodo pri prihodnjih volitvah nastopili kot vodilna politična sila ter bodo postavili v parlament precej svojih zastopnikov.

Glavno točko na konferenci danskih socialistov v Copenhagenu je tvorilo vprašanje mednarodnega delavskega značaja z ozirom na militaristične in imperialistične tendence diktatorskega fašizma. Nacijska Nemčija predstavlja najzagriženejšo reakcijo, italijanski fašizem pa silijo vse evropske narode k oboroževanju. Oba fašistična režima se oborožujeta do zob. V taki situaciji ostala Evropa ne more gledati tega prizora križem rok, vsaj kapitalistična Evropa ne. Zato se vse pripravljajo. Glavni vladni budžeti gredo za vojne priprave skoro v vseh evropskih državah. Vojna nevarnost je na dnevnem redu. Danska ima pa tudi svoj problem z nemško manjšino v Šlezvigu, katero nacijski fašisti neprestano ščuvajo, da se priklopi Nemčiji.

Danski socialisti so se odločili, da branijo svoje pridobitve do skrajnosti, proti vsakemu napadu od strani fašizma. To pa ne pomeni, da bo Danska branila to ali ono kapitalistično grupo v Evropi v njenih imperialističnih prizadevanjih. Danski socialisti so se odločili, da bodo branili demokracijo, ne bodo pa stopili v nobeno alianco ali zvezo te ali one države, ki ima nasprotna namene.

Dansko socialistično delavstvo je razvilo svoje močne kulturne in gospodarske organizacije. Njihove kooperative ali združbe slojijo po vsem svetu. Dansko delavstvo ima od njih brezštevilne dobrate. Na Danskem bolj ko kje drugje ima delavstvo največ zajamčenih pravic — po zaslugi socialističnega delavstva, ki je na čelu vsega delavskega gibanja. Pod vodstvom socialistov so danski delavci tako napredovali na gospodarskem, kulturnem, socialnem in političnem polju, da prekašajo vse ostale.

Socialisti so v danih razmerah prinesli danskemu delavstvu pravo prosperiteto s svojim vztrajnim, smotrnim in trdim delom, ki temelji na znanstvenem socializmu.

Na Danskem ni brezposelnosti ne krize ali depresije. V (Nadaljevanje na 4. strani.)

BURŽVAZIJA PRIPRAVLJA NOV NAPAD NA DELAVSTVO

Ameriška buržvazija — veleindustriji, magnatje in finančniki, skratka: ameriška plutokracija — se z mrzlično naglico pripravila na nov napad proti ameriškomu delavstvu. To pot gre za nakupovalni davek, ki se ga naj naprti delavcem.

Odkar so v kongresu začeli govoriti — le govoriti! — da se pripravlja nov davčni zakon, ki bo "udaril bogatine", ker bodo morali, če bo sprejet, plačevati od dohodkov in dedičin neznamen davek, se je med ameriško buržvazijo pričela silovita kampanja, da zvezni kongres sprejme zakon nakupovalnega daveka. S tem bi bilo najbolj udarjeno ameriško delavno ljudstvo, ki bi moralo poleg že obstoječega državnega nakupovalnega daveka plačati še zvezni nakupovalni davek za vsak najmanjši komad nakupa.

Delavstvo se mora zavedati, da vse, kar pride od posedujočega razreda, je delavstvu v škodo in v korist onim, ki imajo vsega dovolj. Vedeti mora, da bogatini in paraziti ne bodo nikdar skotili ničesar dobrega za delavstvo. Socialistično delavstvo se tega dobro zaveda, zato je odločno proti vsaki taki skemi, zato pa tudi poziva ostalo ameriško delavstvo, da napne vse svoje sile, da te tak napad prepreči!

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.
NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.
Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager.....John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Hillquitov dodatek

Najvažnejša akcija, kar jih je zadnje čase podvelo organizirano ameriško delavstvo, je brez vsakega dvoma akcija za amandiranje zvezne ustave. Sprejetje tega amandamenta je potrebno v interesu delavske zakonodaje. Brez takega dodatka, ki določa, da se vzame zveznemu vrhovnemu sodišču moč razveljaviti po kongresu sprejete zakone, ni mogoča delavska zakonodaja.

Da je brez pomena skušati pod sedanjo ustavo izvesti delavsko zakonodajo, se je pokazalo v slučaju NRA, ki jo je vrhovno sodišče proglasilo neustavnim, dasi je nudila delavstvu le mrvice pravic. Še v večji meri pa se je pokazalo sedaj, ko je postal Wagnerjev zakon veljaven, proti kateremu pa so burbonski krogi že organizirali kampanjo, da "očuvajo" ustavo s tem, da vrhovno sodišče proglasi Wagnerjev zakon "neustavnim". Kapitalistični krogi so tudi sigurni, da bo Guffeyeva predloga za reguliranje premogovne industrije zadelta ista usoda.

V Illinoisu so industriji sklenili, da bodo popolnoma ignorirali Wagnerjev zakon. S tem ignoriranjem zveznega zakona nameravajo takoj pritrirati pred zvezno sodišče, ki bo omenjeni zakon razveljavilo. Ze iz teh razlogov je na vsak način amandiranje zvezne ustave v smislu Hillquitovega dodatka nenehno potrebno.

Dosedanji odmevi iz delavskih krogov za amandiranje zvezne ustave po Hillquitovem načrtu so pokazali, da se organizirano delavstvo v dobri meri zaveda važnosti in potrebe, da se čim prej izvede. Delavstvo pa mora v bodočih mesecih strniti vse svoje sile, da prisili kongresnike in senatorje, da glasujejo za omenjeni socialistični dodatek. Zadevne resolucije je treba poslati vsem kongresnikom in senatorjem, še posebno pa članom justičnega odseka nižje zvezne zbornice, kateri ima moč, da predlogo priporoči zbornici ali jo pa zavrne. Zato je v veliki meri odvisno od delavstva samega, da se takoj zavzame in se vrže v agitacijo za amandiranje zvezne ustave z vsjo silo.

Hillquitov amandament, čim postane zakon, bo edino učinkovito delavsko orožje, s katerim si bo lahko pridobilo svoje pravice ustavnim potom. Agitirajte zanj!

Fašistična arogantnost

Zadnje tedne so italijansko-ameriški fašistični listi postali skrajno arogantni. Močno jih je razjezila vest, da predsednik Roosevelt ni naklonjen fašistični Italiji v njenih pripravah za invazijo Abesinije.

Dve glavni fašistični glasili v New Yorku sta celo tako predrzni, da grozita Rooseveltu, da "bo izgubil vse italijanske glavoše pri prihodnjih volitvah." Ta dva lista sta "Il Progresso," ki ni prav nič progresiven, in "Il Corriere." Njune grožnje je v angleščini objavil newyorški protifašistični list "La Stampa Libera" v svoji angleški prilogi. Il Progresso se tudi jezi na newyorški Post, ker se norčuje iz diktatorja Mussolinija in je izrazil željo, da bi rad kaznoval urednika dnevnika Posta — "z veliko količino ricinaga olja"! To je fašistični "recept", s katerim so "spreobračali" k fašizmu italijanske delavce, ki so se diktaturji uprli.

Najhuji ožen in žveplo bruhaio italijanski fašisti v Ameriki na svoje rojake antifašiste in njih organizacije ter ustanove. To pa ni nič čudnega, če pomislimo, da imajo italijanski fašisti v Ameriki mnogo simpatičarjev med ameriški burbonci, ki upajo, da bodo s pomočjo diktatorskega fašizma rešili kapitalistično ladjo pred potopom, ki je z vsekim dnevom bliže.

Banke so obložene z denarjem

Najnovejšo poročilo zveznega rezervnega bančnega sistema pravi, da so ameriške banke "preobložene" z denarjem, ampak ne morejo dobiti "zanesljivih" oseb, katerim ga bi posodile. Samo banke, ki so v veljane v rezervnem sistemu, razpolagajo s petimi milijardami dolarjev, ki jih trdno drže v svojih bankah. Zakon jim dovoljuje, da lahko posodijo vsaj polovico od celotne vsote, toda bankirji so se zakleli, da denarja ne posodijo, "ker se boje, da čas še ni prišel, da bi ga reskirale."

Spet "rdeča nevarnost"

Ameriški nazadnjaški element, ki se boji, da bo predsednik Roosevelt pričel "deliti bogastvo" med splošno ljudstvo, je spet zagnal krik proti "rdeči nevarnosti", katere se je zadnje čase baje nalezl tudi sam prezident.

Unija za civilne svobodščine je baš kar opozorila javnost na veliko kampanjo, ki so jo organizirali ameriški burbonci in nazadnjaki. V ta namen so že pripravili število načrtov, ki so bili pred kratkem prinešeni pred zvezno in državne legislature. Unija pravi, da reakcija še nikdar prej ni s tako odločnostjo nastopila proti delavcem. Pod krinko, da se bori proti "rdeči nevarnosti," hoče zatrepi vsako napredno delavsko gibanje organiziranega delavstva.

Reakcija si prizadeva, da odvzame manjšinskim radikalnim strankam mesto na glasovnicah, poleg tega pa njihovi načrti zahtevajo kazni za prodajalce "prekucskih" letakov in tiskovin. Delavstvo se bo moralo z vsjo silo postaviti po robu, če si hoče ohraniti to, kar ima, ter da si pribori še nadaljnje pravice.

PRIZOR IZ STAVKE ŠUMSKIH DELAVCEV

Država Washington na skrajnem koncu severozapada Združenih držav je najbogatejša esota v uniji na lesu in sorodnih produktih. Od tam se izvaja mnogo lesa in vse ostale ameriške države in tudi v tujemstvu. Lesni delavci so skrajno slabo plačani za svoje naporno in zelo nevarno delo. Še celo v času "prosperitete" so šumski delavci bili deležni le delca razpitega blagostanja. Njih delovne ure so neverjetno dolge in njih meza običajno nizka. Tvegati morajo svoje življenje kakor rudarji pod zemljo ali iz bolj. Proti priganjstvu in neznanim razmeram so se prosto pomlad uprli in zastavili. Takoj je sanje navalila državna milica in kompanijski pobojniki. Stavka se je razširila po vseh centrih te industrije na zapadu. Gornja slika nasorno kaže napad miličnikov na stavkovne straže, katere so poglani s solzavkami in koli.

IZ NAŠEGA GIBANJA

Universal, Pa. — Louis Kumer, član angleškega kluba, nam piše, da so začeli z obširno izobraževalno kampanjo med mladino in odraslimi. Želi seznaniti slovenskih bratov propagandne vsebine. Želijo smo ustregli. Sodruguom na Universali želimo obilo uspeha.

Salem, O. — Sodrugi so na delu s pripravami za slavlje 30 letnice Proletarca, ki se bo vršilo v nedeljo 4. avgusta. Sodrugiča Mihevc poroča, da bodo naredili vse, kar je v njih moči, da bo priredba uspeh. Pričakujejo obilnega poseta tudi iz Clevelanda, vključno s pevski zbor "Zarja". Na pikniku bo govoril tajnik JSZ Charles Pogorelec.

Naticooe, Pa. — John Vitez piše, naj mu pošljemo imenik naročnikov naselbin vzhodne Penne. Pravi, da bo šel na agitacijo in skušal narediti kar največ mogoče za razširjenje Proletarca. Imenik mu je bil poslan z ostalimi navodili. Sodrugu Vitezu želimo obilo uspeha.

Detroit, Mich. — Tajnik kluba št. 115 JSZ poroča, da so spremenili datum klubove seje na 4. nedeljo v mesecu ob 9. dopoldne. Na prihodnji seji 28. julija bodo imeli v razpravi načrt prireditve slavlja 25 letnice JSZ.

Moon Run, Pa. — Jacob Ambrozich na kratko poroča, da je bilo slavlje 30 letnice Proletarca izobren uspeh. Poset je bil večji kot so pričakovali. Na slavlju v nedeljo sta govorila Anton Zornik in Carl E. Pauli, strankni organizator iz Pittsburga. Njihova izvajanja so naredila na navzoce globok vtis.

Indianapolis, Ind. — Mary Stroy, tajnica društva 575 SNPJ, ki je včlanjeno v Prosvetni matiči, želi seznan iger, ki jih poseduje ta ustanova, in drugih informacij. Želijo bo ustrezno, kakor hitro bo gotov seznam iger, ki je zdaj v delu.

Newburgh, O. — Joseph Lever, tajnik kluba št. 28 JSZ, poroča, da bodo imeli piknik v nedeljo 15. septembra pri Joseph Zornu na Bradley Rd.

La Barge, Wyo. — Frank Zagar je obnovil naročnino in naročil Slovensko-angleško beililo.

Stump Creek, Pa. — Tony Pay je naročil knjižico "Informacije o dobavi državljanstva" in obenem obnovil svojo naročnino.

Chicago, Ill. — Karolina Mecerl se je zadnji teden zglasila v uradu s 16. naročninami. — John Rak je dobil 4. — Klubova seja bo prihodnji petek, moonlight piknik "Save" pa v soboto 3. avgusta na Keglovem vrtu v Willow Springsu.

Cleveland, O. — Anton Janokovich se je zglasil z 20 naročninami. Tone je stalno na delu, kot je razvidno v izkazih "Agitatorji na delu". Med poslaniimi naročninami so bile tudi 4 nove, kar je dokaz, da se naračniki dobe kljub slabim razmeram, samo potruditi se je treba. Tone je vztrajen agitator, ali čikažani se mu ne podamo! Pozor, popotnik!

Milwaukee, Wis. — Jacob Rožič se je zglasil s 5 naročninami. Želi nadaljnih pobotnih knjižic, kar znači, da misli z agitacijo nadaljevati. Tam bi bilo potrebno več agitatoričnega dela tudi od ostalih sodrugov. Pravi, da bo naredil kolikor bo v njegovi moči tudi z nabiranjem oglasov v Ameriški družinski kotedar.

Bridgeport, O. — Jože Snoy piše, da je zelo zaposlen s pripravami za Pogorelevo turo. Pred kratkem sta s Florijanom Pishekom obiskala naselbino Glencoe, udeležila sta se tudi seje društva št. 54 SNPJ, in rezultat je bil, da je društvo pristopilo k Prosvetni matiči. Pridobil je tudi 3 naročnine. V pisnu pravi: "Upam, da se bodo sodrugi na Salemu dobro pripravili za slavlje 30 letnice Proletarca. Ko boš pa tam delo zgotovil, te bom pa jaz imel v 'klesčah' v naši okolici." "Hajd naprej brez bojazni..." pravi neka delavska pesem. Torej, naprej z delom, s. Snoy! Tajnik bo pa naredil svoje, kadar pride tja.

W. Aliquippa, Pa. — Bartol Yerant je eden tistih naših agitatorjev, ki nikoli ne zamudi prilike, da ne bi poagital za svoje glasilo. Zadnji teden je poslal 9 naročnin.

Warren, O. — Drugi, ki se je zglasil zadnji teden, je bil naš agitator Jože Jež. Poslal je 4 naročnine.

Socialistične zmage na Švedskem

Švedski socialisti so sedaj že četrtič v vladi in stalno pridobivajo na moči v podeželskih mestih in v parlamentu.

Poročilo o povodnji in apel za pomoč

Bridgeport, O. — V soboto 13. julija sem obiskal naselbino Maynard, ki je utrpela največ škode v povodnji 4. julija, o kateri sem poročal že zadnjč. Pregledal sem prizadete kraje, da se prepričam na lastne oči o resničnosti poročil.

Človeka pretrese groza, ko pogleda na razdrte in uničene kraje, ki jih je opustošila povodenj. Vrtovi so vsi uničeni, pohištvo v hišah poškodovano, v mnogih slučajih pa uničeno. Pitno vodo dovajajo iz drugih krajev, kajti oblasti so prepovedale rabo domače vode iz vodnjakov, ker je vsled povodnji, ki je povzročila veliko nesnage, voda okužena. Vodnjake bodo najprej očistili, potem bodo šele zdravstvene oblasti dovolile rabo vode iz njih. Tako tudi ne pustijo, da bi ljudje jedli razna vrtna in poljska zelenišča, kar jih je še kje ostalo, ker so bila pokrita z vodo. Voda je pridrla s tako silo in tako nenadno, da so nekateri komaj umaknili.

Ljudje so zelo obupani, kajti že itak jih dovolj stiska dolgotrajna depresija in brezposelnost, vrhu tega pa je sedaj prišla taka katastrofa.

Kakor so mi povedali, je največ škode utrpela Slanovecova družina, ker jih je voda tako hitro zajela, da niti iz hiše niso mogli. Poskakali so na postelje, a kmalu je prišla voda tudi do vrha postelj. Potem so postavili na postelje zaboje, na katerih so stali otroci, oče in mati ter trepetali silne groze, kaj bo. Kajti vsak trenotek je bilo pričakovati, da silen naval vodovja vse skupaj odnese. Uničila jim je vse, a pomoči pa od nikjer nobene. Vrhu vsega tega pa je še smrt posegla vmes. Johnu Slanovcu je namreč umrl brat in stroške bo moral nositi John. Njegovega brata je žena s štirimi otroci zapustila že pred par leti. Sedaj je vse to padlo na družino Johna Slanovca. Na Maynardu ga vsi pomilujejo, četudi so tudi sami prizadeti.

Vsled tega se obračam na vse zavedne slovenske delavce, ki bodo čitali te vrstice, da mu pomagata. Ako je kdo potreben pomoči, jo je gotovo rojak John Slanovec oziroma njegova družina. Ako si more kdo pritrgeti kakšen cent, priskočite jim na pomoč. Vsak najmanjši prispevek bo pomagal. Pošljite prispevke na podpisane, ki jih bo takoj oddal prizadeti družini. John Slanovec je vedno pomagal s prispevki, kadar je šlo za dobrobit delav-

ške stvari. Nikdar ni odrekel pomoči, kadar je bil vprašan, četudi je bil sam v stiski.

Delavci, priskočimo Slanovecovi družini na pomoč v tej nesreči! On je naš simpatičar in član društva št. 275 SNPJ ter zaveden delavec!

Ostali naši rojaki, ki so utrpeli več ali manj škode v povodnji, so sledeči: A. Skaberne, Jos. Bayda, družine Zlatoper, Brezovec in Sikole. Ampak najbolj je prizadet Slanovec, kajti njegova hiša stoji ob potoku, kateri je v trenutku narastel v silen hudournik. Voda je drvela kakor v kakšnem velotoku. V bližini potoka je vse uničeno. To sem videl na svoje oči. O nesreči so mi povedali tudi gori omenjeni, ki so vsi člani SNPJ in večina jih je naročena na Proletarca in Prosveto.

V nedeljo 14. julija sva se s sodrugom Piškom udeležila seje društva št. 54 SNPJ na Glencoe zaradi pristopa v Prosvetni matiči.

Premogorova Blaine in Standey v tej okolici sta že od 14. junija v popolnem zastoju. Prvi je od takrat obratoval le en dan, drugi pa še nič. Razmere radi brezdelja so postale obupne. Poleg tega je pa tudi mnoge delavce precej prizadela povodenj. Nobenega izgleda še ni, da se bi kmalu delavske razmere izboljšale.

Joseph Snoy, RFD 1, Box 7, Bridgeport, O.

Slavlje 30 letnice Proletarca v Salemu

Salem, O. — Vse priprave za proslavo 30 letnice Proletarca, ki se bo vršila s piknikom dne 4. avgusta, so že v teku. Slavlje se bo vršilo na prostoru New Garden, Road št. 9, ki je oddaljen četril milje od mesta. Pazite na znake "J. S. Z." in omenjeni prostor boste lahko našli.

Na tej proslavi bomo imeli zanimiv spored. Pevski zbor Zarja, odsek kluba št. 27 JSZ, bo prišel iz Clevelanda in zapel več lepih delavskih in popularnih pesmi. Sodrugi Charles Pogorelec, glavni tajnik JSZ in upravnik Proletarca, se je tudi odzval našemu povabilu in bo na slavlju nastopil kot glavni govornik. Poleg tega bodo na programu tudi druge zanimivosti, vredne, da jih pridete pogledat.

Preveč bi bilo, če bi tu hoteli naštet vse točke programa. Zato pa vam kleme vsem skupaj: Pridite dne 4. avgusta na slavlje Proletarčevega jubileja in vsi se bomo dobro imeli. Imeli bomo izvrstne pevce, dobre govornike in tudi dobro godbo. Seveda bo obilo tudi druge zabave, ki spada na take proslave in piknike. Zarjani pa naj nikar ne pozabijo s seboj pripeljati "večnega popotnika" in njegovo soprogo!

Uljudno vabimo vse člane in članice ter vse simpatičarje in občinstvo sploh. Pričakuje se velika udeležba, zato pa tudi vas ne sme manjkati na našem slavlju v nedeljo 4. avgusta. Na svidenje! — F. M.

Občinska elektrarna v La Sallu

Prošli teden so volilci v La Sallu, Ill., odglasovali, da si mesto nabavi svojo občinsko elektrarno.

PROFITI MAGNATOV RASTEJO S PADANJEM NAKUPNE MOČI

(Nadaljevanje s I. strani.) standard. Ameriški bankirji in veleindustriji pa se ne brigajo za življenski standard brezpravnih delavcev. Njim je le za dobičke — za kontrolo ameriškega bogastva in ameriškega ekonomskega življenja sploh. Oni so slepi za vse pojave, ki kažejo, da je že prišla doba, ko se bodo morali odpovedati svojim privilegijem, katere sedaj uživajo neomejeno. Vlada, mesto da bi pošteno obračunala z njimi, je le skušala krpati propadajoči kapitalistični sistem. Čim ga je za silo zakrpal, so ji predstavniki ameriškega kapitala obrnili hrbet. Federalno

vrhovno sodišče je odsekalo Niri glavo in s tem končalo vsako "vmešavanje" v privatni biznis. Socialisti in ostali napredni elementi so že takoj od vsega začetka videli, da s krpanjem vlada ne bo dosegla ničesar. Vladna krparija je delavstvu več škodila ko koristila. Če ne bi bilo krparije, bi skoro gotovo danes tudi ne bilo več ameriškega "žilavega" kapitalističnega sistema. S svojo krparsko politiko je Rooseveltova administracija je podaljšala življenje umirajočemu kapitalizmu, s tem pa tudi podaljšala trpljenje ameriškega delavstvu!

Nepozabnemu sodrugu v spomin

Milwaukee, Wis. — Kakor že poročano in znano vsemu delavstvu našega gibanja, je v torek 18. junija preminil naš splošno znani in priljubljeni sodrug Frank Novak, ki je veliko delal za naš pokret.

Frank Novak se je rodil 30. avgusta 1884 v Nazarijih pri Mozirju na Stajerskem. Ko je dovršil ljudsko šolo, se je podal v tujino s trebuchom za kruhom. Objeli so ga valovi življenja v zelo zgodnji dobi njegove starosti; pehali so ga sem in tja in tja vrgli na pot, ki ga je privedla v tabor razredno zavednega delavstva dunajskih socialistov. Tam je dobil svoje prvo pojmovanje o delavskih bojih in delavskih nalogah.

Leta 1906 je dospel v Ameriko k svojim staršem, prijateljem in znancem v Milwaukee. Lotil se je dela v raznih tovarnah in na časnikarskem polju. Časnikarstvo je bil njegov ideal; zanj je bil rojen, zanj je trpel in dal svoje življenje. Ob svoji smrti je delavstvu zapustil svoje delo za proletariat, delo, s katerim je delavstvu krajšal pot, ki vodi v lepšo in srečnejšo človeško družbo. Frank Novak je bil po svojih spisih in dopisih zelo poznan med našim naprednim delavstvom. Mnogo je dopisoval v Proletarca in Prosveto. Milwaukee-westalliški naselbini je zapustil krasno izpričevalo svojega neumornega dela. Bil je ustanovitelj prve slovenske čitalnice v Milwaukeeju in nekdanjega tamburaškega zbora "Adrija".

Pokojnik Frank Novak je bil član društva Sloga št. 16 SNPJ in društva Bled št. 19 JPZS. Bil je ustanovitelj slovenskega pevskega zbora Naprej in soc. kluba št. 37 JSZ. Franka v teh kritičnih časih zelo pogrešamo in globoko občutimo njegovo izgubo.

Pokojnik zapušča poleg sodrugov in sodružic, prijateljev in znancev, tudi soprogo in hčer, dva posnovljenca in dva brata, katerim izrekamo naše globoko sožalje. Franku Novaku ohranimo trajan in svetel spomin!

Za klub št. 37 JSZ: Louis Ambrozich, J. Rožič in J. Camer.

Članom kluba št. 115

Detroit, Mich. — Članom kluba št. 115 JSZ se naznanja, da se bodo od zdaj naprej vršile klubove seje vsako četrto nedeljo v mesecu ob 9. dopoldne v Slovenskem delavskem domu na Livernois in South st. Prihodnja seja bo v nedeljo 28. julija.

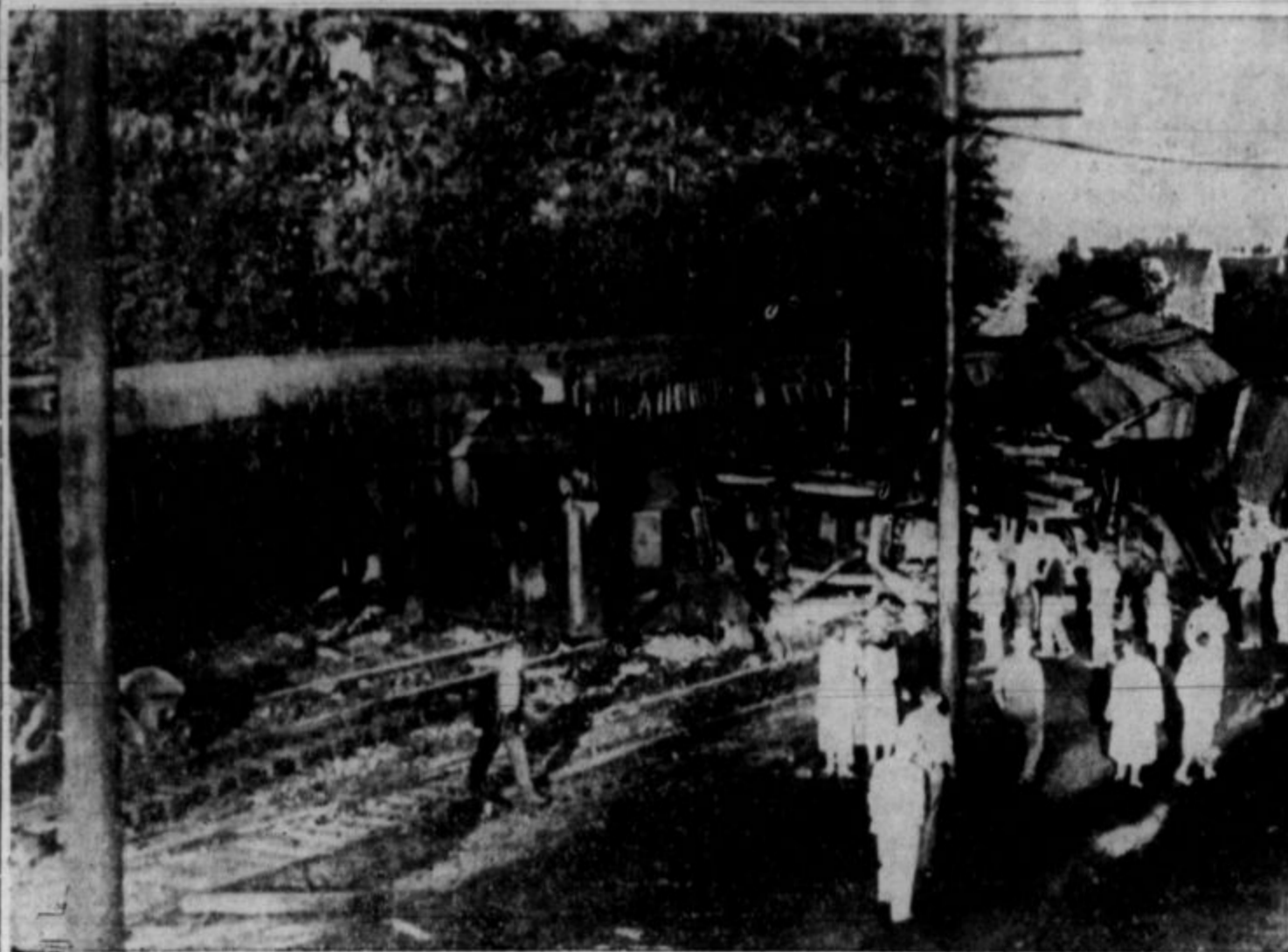
Apeliram na članstvo našega kluba, da se redno udeležuje seji in da agitira za nove člane. Sodrugi in sodružice, pojdimo na agitacijo za nove člane, tako da bomo še pred koncem leta vsaj podvojili število naših članov in članic.

John Plachter, tajnik.

Zorko otvoril gostilno

Chicago. — Prošlo soboto 20. julija se je vršila otvoritev gostilniških prostorov na 2501 So. Clifton Park Ave., ki jih obratuje Mike Zorko. To je prva slovenska gostilna na zapadni strani mesta v lawndalskem distriktu. V tej izdaji na drugem mestu je priobčen Zorkov oglas, na katerega vas opozarjamo, da ga prečitate.

ŽELEZNIŠKA NESREČA V OHIU

V običnem mestecu Upper Sandusky se je pripetila velika železniška nesreča, ki pa k sreči ni zahtevala nobenega človeškega življenja. Ko je skozi mesto drvel brzovlak Pennsylvanske železnice "Liberty Limited," je lokomotiva zadela v pripeti voz nekoga truka s tako silo, da je vlak vrgel iz tira. Lokomotiva se je zarila dva bloka po cesti naprej, se preobrnila in eksplodirala. Sedemnajst pasajirjev je bilo ranjenih, štirije kritično. Najhujše poškodbe sta dobila vlakovodja R. D. Todd, in kurjač J. W. Ritche, oba iz Fort Wayna, Ind. Devet spalnih in pasažirskih vagonov se je tudi iztirilo in zaletelo v stojče vagono tovornega vlaka. Gornja slika je bila sneta tik po nesreči, ki jo je zakrivila neprevidnost voznika truka, še večja krivda pa pade na železniško družbo ter mestne oblasti, ki se ne brigajo za varnostne naprave na železniških križiščih. Ameriške železnice so privatna last in kot take drvi jo le za dobičkom, človeška življenja so jim vedna briga.

ANDREAS LATZKO:

SEDEM DNI

ROMAN. — Poslovenil MILE KLOPČIČ.

(Nadaljevanje.)

V Mimih očeh je bila ravno razvajenost tisti izredni baronov čar. Nihče drugi je ni mogel tako dolgo in tako brezmejno prikleniti nase. Da ga bo imela zdaj dve noči nemo-teno zase, to jo je navdajalo z veselo nestrp- nostjo. Rada bi bila hčerko poljubila za tisti neznanatni prehlad, ki je nepričakovano omo- gočil sestanek.

Nervozno stopajoč po sobi, je Mimi tu in tam z majhno kretnjo kaj popravila, nepre- stano se ozirajoč na uro, dokler ni hladen preprič odprl vrata in se spodaj vedno vrata lahno zaškripala.

"Vrata! ... Pusti me, dragi, naj poprej vrata zaprem!" — se je slabotno braneč ote- pala ljubeznivosti, segla pod njegovo roko ter za njegovim hrbtom zaklenila vrata. Dasi je bilo njeno veselje nepopisno, vendar ni niti za hip pozabila potrebne previdnosti — od- nesla je pred vsem kozuh in klobuk v kopal- nico — da bi nič ne izdalo njegove prisotno- sti, če bi se morda moral skriti. Zadovoljno smehljajoč se je dal ljubkovati in jo dražil z vsakdanjimi vprašanji; nalašč hladno, dokler ga ni premagala njena nestrpnost. A tisti hip, ko jo je hotel prižeti nase, je zablzel telefonski zvonec rezko v njun objem.

Trenutek sta tuje strmela drug v drugega, potem jo je hotel zadržati: "Ah kaj! Napa- čna zveza! — Pridi no!"

Ona pa se mu je bila že izmuznila, vlekla je za sabo rdečo domačo haljo kakor krvav trak: "Mogoče je vendarle Bodo!" — je za- šepetala in svareče položila kazalec na usta. — "Bog ve, kako mi je uspelo dobiti zvezo. Po šesti uri je v Brenkendorfu pošta zaprta. Toda on zmora pač vse!"

Baron je molčal; zabelela ga je prozroč- nost, s katero se je takoj znašla v vlogi poročene žene. Ze v glasu prvega vprašanja je slišal, kako je zvenela v njem nežnost zaskrbljene žene. Hotel se je obrniti proč, toda beli hrbet, prepasan z ozkim pramenom svile, je priklenil njegov pogled nase, prej razveden kakor vzemirjen je stopil bliže k nji.

Toda ona se sploh ni zmenila zanj, — le ponavljala je zmerom glasneje, z nerazumljivo divjo togotnostjo: "Napačna zveza! Saj vam vendar pravim, da ste napačno zvezani! Kaj ne slišite? Napačna zveza!" Nazadnje jo je potrpljenje minilo in besno je udarila slišalo nazaj na kavelj.

"No, kaj je dušica?" jo je tolažeč vprašal in že izprožil roko po njej. Ona pa ga je tako močno pahnila nazaj, da se je užaljen umak- nil. Ne da bi se zmenila za njegov užaljeni obraz, se je takoj spet vrgla na aparat, ki je s kratkimi presledki lajal dalje kakor razdra- žen pes čuvaj, ki skače in se trga s svoje verige.

"Daj vendar, snemi kratkomalo slušalo!" je zaklical jezno, a je takoj umolknil, ko je opazil izpremembo na njej. S stisnjenimi zob- mi, z nečim strašnim v svoji držji je napeto poslušala in nazadnje izbruhnila:

"To ni res! Poslušajte vendar! — Kaj ste videli vi, me nič ne zanima. Mogoče je bila moja sobarica, ali dekla — Kaj pravite? — Mislite si, kar hočete! — Jaz vendar ne mor- nem pričarati gospoda von Mangiena iz Ham- burga v Berlin!"

Trenutek je stal baron kakor okamenel, njegovo ime ga je udarilo v živo. O njem — o njem sta govorila? — Hudiča! Tu je treba vendar — Toda ona si ni dala iztrgati slušala iz rok, spet ga je sunila nazaj in za hip po- krila z dlanjo odprtino slušala: "Potrpi ven- dar! — Kaj bi me rad čisto uničil?"

Nehote je stopil Mangien bliže h kopalnici; najrajši bi vzela klobuk in suktno ter se izmuznil, če ne bi bilo tako pogosto imenova- no njegovo ime. Izvedeti vendar mora, kdo ga išče ponoči v Bodovi hiši!

"Le kdo je? — S kom govoriš?" — je vpra- ševal ter jo zgrabil za ramena; nič mu ni od- govorila. Vrgla se je na posteljo, zagrebla svoj obraz v blazino, in pritaženo ihtenje je stresalo njeno telo.

"Mimi? Kaj me ne slišiš? — Bodi ven- dar pametna! Povej mi vsaj, kaj se je zgo- dilo. — Kdo pa je bil na telefonu?"

Planila je pokoncu s krilečimi rokami, obr- nila k njemu svoj obraz, razoran od bojazni: "Kaj vem jaz! Zalezoval naju je! In pravi, da bo ..." Glas se ji je prelomil, dalje ni mo- gela, metala je svojo glavo po blazini sem ter tja in ječala, kakor da je ob pamet.

"Vse je videl, lopov! Najprej mene s klju- čem — potem tebe! Bodo naju ubije!"

"Čenče! Kaj se to pravi: videl? Dokaže naj! Da bi le dognal, odkod capin govori!"

Nisi spoznala glasu? — — — Če bi bil jaz na telefonu, jaz bi že ..."

Kakor da je slišal to grožnjo, se je neznan- ni sovražnik znova oglašil s divjim zvonjenjem, in Mangien je planil proti telefonu, s pestmi, stisnjenimi za boj: "Zdaj pusti mene! — Pu- sti me, ti pravim!" je silil, a je moral spet od- nehati, tako čvrsto se mu je obesila Mimi za roko.

"Ne ti! — Za božjo voljo nikar! Če prizna- va, da si tu, naju bo imel popolnoma v pe- steh! Tvojega glasu ne sme slišati! Za božjo voljo!"

Osupel se je Mangien umaknil nazaj; v hipu se je bil streznil in se zdaj sam čudil ne- spametni lahkomišelnosti, s katero bi se bil skoraj izdal. Mimi je imela več prisobnosti, najbrže tudi — več vaje.

"Saj, saj," se je rogala na telefonu. "To ste zdaj že petkrat povedali. Vi ste videli, vi ve- ste, in vi se boste tega poslužili — prosim — vzela sem na znanje. Zdaj pa vendar že po- vejte, kaj bi radi! Saj vendar niste poklicali le zato, da mi grozite! — Kako? — Saj vam vendar pravim, da je v Hamburgu! No, če pa veste vi bolje, potem stopite v hotel Atlantik, kjer v Berlinu navadno stanuje, ali pa telefo- nirajte tja!"

Nazadnje se je lopov na telefonu menda vendar malce spametoval. Mrmranje mem- brane je utihnilo.

"Poslušajte!" je zaklicala Mimi odločno. "Poizkusila bom dobiti zvezo z baronom, če je res v Berlinu ... Sveta nebesa, kaj hočete cele litinije spet od kraja začeti? Vi veste, da je tu, in jaz vem, da ga ni tu! Glede tega se telefonično ne bova sporazumela. Poglavi- ta reč je: vi bi radi še nočjo govorili z njim. Tu pri meni! Da — da — da! Tu pri meni — razumem. Mogoče ga iztaknem kje pri znancih. Pokličite spet čez pol ure! Pro- sim — prosim! — Tudi prav. Kar oglašite se! Čez pol ure. Velja!"

Komaj je obešla slušalo, že je planil Man- gien k nji, ves bled od razburjenja.

"Kaj se to pravi? Menda vendar ne misliš, da bom tu počakal capina! Zakaj mu nisi na- ročila, naj privede s sabo kar dve priči? Naj- prej naj dokaže, da sem sploh bil tu! Zanikaj kratkomalo! Nikoli ne bo Bodo verjel obreko- vanju, če boš ti ..."

Z bliskajočimi se očmi mu je zastavila pot: "Izmuznil bi se rad? Da mi zlobna vso hišo pokoncu? Saj meni sploh nič neče! Samo s tabo ima nekaj opraviti! Samo s tabo! ..."

Osramočen in opljuvan se je baron umak- nil, ona pa je pobirala s tal svojo raztreseno obleko. Je bila to še ista ženska? Kakšna iz- prememba v tako kratkem času! Bila je ka- kor sovražnica, v skrbeh le zase in za svoj po- ložaj. Kakor zid se je postavila nevarnost med oba; tudi Mangien je imel le eno željo: spravi se oddot kar se da hitro, preden ga bo neznanec zasačil in izdal Bodo.

Previdno, s hlinjeno mirdnošnostjo je ka- kor nehote stopal zmerom bliže k vratom ko- palnice, segajoč za hrbtom na skrivaj po ključki:

"Saj ne more biti drugega kakor izsiljeva- nje. Kdo drugi naj bi sicer? — Spodaj na ce- sti prestrežen capina! Tu nama spravi prva glasna beseda vso služničad pokoncu!"

Pustila ga je v kopalnici, ne da bi ga bila pogledala. Ko se je že v suktnji vrnil, ga je zaničljivo merila od nog do glave.

Karl Abt je stal spet pred Brenkenovo hišo. Ves iz sebe je še zadnjič premislil skovani načrt.

Pomirjen je ugotovil, da ga njegov spomin ni varal: levo krilo vežnih vrat se je odpiralo navznoter. Če se stisne ob desnem krilu v kot, ga iz veže skozi ovalno okence ne morejo opaziti. V domnevi, da je sovražnik še daleč, bo stopil Mangien iz hiše — in potem bo za- dostoval del sekunde, da smukne za njegovim hrbtom v hišo. To se mora posrečiti!

Zdeč na mrzli, kameniti stopnici, je ves žar- rel, kakor da sedi ob kotlih v tovarni, ves drhteč od veselja pričakovanja. Doslej je šlo vse kakor namazano! Kakšno preseneče- nje za parček, ko se bo strogi gospod na tele- fonu razkrinkal kot capinast, navađen dela- vec. Nad štiri tisoč jih je držal milostni gos- pod baron na povodcu, zdaj pa bo sam stal v pozoru in ne bo zinil prej, da bo vprašan. Ob prvi neprjazni besedi, tako je Abt zatrd- no sklenil, bo napravil hrust in trušč. Tudi to je obetalo čedno zabavo, videti častivredni ljubezenski par sredi strmečih slug in služ- kinj.

(Dalje prihodnjič.)

Simon Kavčič:

POGLED SKOZI PROŠLOST

(Nadaljevanje.)

V pismu, v katerem potrjuje prejem poslanih listov iz ured- ništva Glasa Naroda, se s. Ivan Solar toplo zahvaljuje za uslu- go, kajti čital je zelo rad in ne- izrecno ga je veselilo, kadar je mogel slediti vsem smerem u- dejstvosarja med Slovenci bo- diši tu ali v starem kraju. V zahvalo k seznanjenju s slo- venskimi listi je napisal Fran- ku Sakserju še posebno laskavo pismo. Dejal mu je, da je on s temi časopisi obudil v njemu veselje do slovenskega čtiva, katero ga je privedlo do samo- stojnega mišljenja. Na staro- krajske socialistične liste je bil naročen od l. 1901, ki so nanj toliko vplivali, da je postal so- cialist. Opustil jih je, ko se od- potoval v boju za kruh v Ala- sko. Pa tudi v Alaski ni miro- val. Pošiljal je bojevite spise Glasu Svobode in korespondi- ral s svojimi sodrugji. Njegovi članki so stalne vrednosti, ki bi dičili marsikakega profesorja. Pisal pa jih je po napornem delu, ob smrdljivi petrolejski svetilki.

Ko je začel izhajati Proleta- rec, mu je Ivan Solar kmalu po- ustanovitvi posvetil vso svojo duševno silo. Dopisoval je vanj, dokler mu ni nesreča v predoru pokončila življenja. Svoje spise v Proletarcu je podpisaval bodisi s svojim prav- im imenom, ali pa z "Ivan z Vrha". Iz njih je razvidno, ka- ko velik dar je imel pokojni So- lar za opazovanje. Alasko je opisal v potankostih človeka, ki je čutil sam na sebi vse, kar se je godilo v njenih mejah.

Kako plemenito in samostoj- no je mislil Ivan Solar, doka- zuje dejstvo, da je nekemu so- drugu, ki ga je obiskal v Seat- tlu, dal v pregled pisma, s kate- rimi so ga ljudje, ki so se nazi- vali za socialiste, hujskali, ka- ko naj jim pomaga razdreti slovensko socialistično organi- zacijo — češ, da ni nič prida. S. Solar je dotičnemu obiskoval- cu med drugim dejal: "Ta pi-

sma bom izročil tajniku sloven- ske socialistične organizacije, da bodo tudi poznejši rodovi iz njenega arhiva uvideli, kdo je delal v kvar in kdo v prid na- šemu ljudstvu."

"Možno je, da podere tragi- čna smrt s. Ivana Solarja mar- sikako ograjo nasprotev med nami," je pisal tedaj Proleta- rec. "Morda nas na vse zadnje zblizja v toliko, da vsi skupaj spoznamo, da imamo koncem konca le en sam cilj — pokon- čanje kapitalistične družbe in ustanovitev socializma."

Kdor je razumel delo pokoj- nega Ivana Solarja in njega po- sebno poznal, bo razumel iz- gubo, ki nas je doletela z nje- govo smrtjo.

Tragični konec, v katerem je moral prenehati nadebudo življenje našega Ivana Solarja kliče vse ostale socialiste na čim vztrajnejše nadaljevanje njegovega dela, je klical Pro- letarac. Zbudimo duhove, ki bodo zrevolucionirali človeške mozgane. Torej ne tujujmo! Na delo, dokler živimo, kajti to bo s. Solarju najboljši spo- menik.

Spis o pokojnem Solarju je bil v Proletarcu podpisan z J. Z. Napisal ga je torej Jože Za- vertnik. On je bil eden izmed onih naših sodrugov, ki je razum- el, kaj pomeni delo pionirjev, kakor je bil Ivan Solar.

Seja okrajne socialistične stranke

Chicago. — Kakor že poro- čano v zadnji izdaji Proleta- ca, se bo vršila važna seja slo- vnega članstva okrajne sociali- stične stranke v sredo 31. julija ob 8. zvečer v prostorih Work- men's Circle liceja, Ogden in Kedzie ave. Eksekutiva skli- čuje to sejo zato, da se na nji razpravlja o situaciji v soc. stranki in notranjih zadevah sploh. Vsi slovenski sodrugji in sodružice se vabijo, da se ude- ležijo. Navzoč bo seveda tudi eksekutivni odbor in par do- brih govornikov.

PRVOVRSTNA SLOVENSKA GOSTILNA na zapadni strani.

Fino Monarch pivo vedno na čepu

Izvrsten domač prigrizek.

Se priporoča

MIKE ZORKO

2501 S. Clifton Park Ave. CHICAGO, ILL.

Letni izlet društva "Pioneer"

Chicago. — Prihodnjo nede- ljo 28. julija bo društvo "Pio- neer" št. 559 SNPJ priredilo svoj redni letni zlet, ki se bo vršil na Stežinarjevem vrtu bli- zu Willow Springsa. Obenem bo to že deseta redna poletna prireditve tega prvega in naj- večjega angleško goviljočega društva SNPJ. Na vseh prej- šnjih zletih so imeli Pionirji ne- navadno veliko udeležbo, večjo ko katero drugo naše društvo v tej okolici. Njihovi programi so atraktivni posebno za mlaj- šo generacijo, pa tudi mnogo starejših piknikarjev pride na njihove zlete.

Letošnji zlet društva "Pio- neer" bo seveda prekosil vse prejšnje po vsebini in udeležbi. Na sporedu imajo obilo zanimi- vosti, sportnih in zabavnih, po- leg tega pa številno nagrad in dobikov, ki so pripravljeni za one, ki bodo zmagali v tekmah in kontestih. Nastopilo bo nič manj ko osem žogarskih sku- pin ali moštev, ki se bodo kosa- la za prvenstvo v žogarstvu ali baseballu. Seveda bodo na pro- gramu tudi močne balinarske skupine, in tudi te bodo poka- zale svojo balinarsko spretnost "na zeleni trati pod kosa- tim drevjem." Za naraščaj bo- do pripravljene posebne zani- mivosti. Tako tudi za ženske in moške, "ki radi tečejo."

Na zletni prostor bosta vozi- la dva avtobusa. Voznina v eno stran 15c in za nazaj ista cena. Vstopnina na vrt s posebnimi listki 25c, brez listkov 35c. List- ki se dobe pri vseh društvenih članih. Za ples bo igral Koche- varjev orkester. Članice bodo skrbele za kuhinjske delikate- se, člani pa za hladilno pijačo vseh vrst. Vi se pa vsi odločite, da posetite nedeljski piknik društva "Pioneer" v velikem številu, kajti gotovo je, da se boste spet enkrat prav pošteno zabavali.

Na svidenje v nedeljo! Pub. odsek.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila Cene zmerne. Postrežba točna.

Savin "moonlight" piknik

Chicago. — Zadnje dni člo- vek ugriba, kam bi šel zvečer, da bi se nekoliko ohladil. Naj- raje bi seveda zbežal ven v na- ravo vsaj za nekaj večernih ur. Ampak smola je, če nima avta — in takih nas je veliko.

Vseeno bo tej želji ugodeno, če ne prej, pa v soboto 3. avgu- sta, ko bo soc. pevski zbor SAVZ imel svoj večerni zlet na Keg- lovem vrtu in Willow Springau, na kar opozarjamo naše prijat- elje. Pevci in pevke so skleni- li, da bodo ob tej priliki "za- žingali" več pesmi in prijatelj- sko sprejeli svoje goste. Igral bo Kochevarjev orkester, ki je v naši koloniji priljubljen. Vstopnina 25c. Kdor ni na svo- jega vozila; se bo lahko peljal s trukom po zmerni ceni. Kdaj odide, bo poročano v prihodnji izdaji.

Vse skupaj torej vabimo, da se tega večernega zleta 3. av- gusta udeležite v velikem šte- vilu — prvo soboto v avgustu.

Odbor.

Seja kluba št. 1 JSZ 26. julija

Chicago. — Redna mesečna seja kluba št. 1 JSZ se bo od- državala v petek 26. julija. Prične se točno ob 8. zvečer. Vabljeni so vsi sodrugji in so- družice, da se udeležijo ter da so na mestu ob času.

Po običajnem dnevnem redu, ki bo kratek, se bo vršila splo- šna diskuzija o tekočih perečih vprašanjih, ki se tičejo delav- stva v Ameriki in po ostalem svetu.

Klubove seje so zanimive in navadno zelo dobro obiskane. Na njih se razpravlja o raznih delavskih in političnih vpraša- njih, na rešeto pridejo ekono- mski in socialni problemi. Iz tega razloga so klubove seje, po zaključku običajnega dnevnega reda, vredne, da jih pose- čate. K diskuzijskim razpra- vam imajo vstop vsi, tudi ne- člani. — P. O.

Belgija in Rusija

Diplomatične zveze med Ru- sijo in Belgijo so zopet vzpo- stavljene in trgovinska pogaja- nja so v teku.

Nothing was ever made but that some one could not make it worse and sell it for less.

and careful mothers will

buy from

A modernized good housewife Wencel's Dairy Products

Producers of Highest Quality

MILK PRODUCTS

Phone Monroe 3673

CHICAGO, ILL.

2380-82 Blue Island Avenue

Who don't make it worse — But make it save

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

BARETINCIC & SON

Tel. 1475

POGREBNI ZAVOD

424 Broad Street JOHNSTOWN, PA.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovakiem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NASA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

AKO ste prejeli Proletarca, ne da bi si ga sami naročili, je vam bil poslan, ali pa izroččen po naročilu nekoga, ki želi, da ga prečitate in ako vam ugaja, da si ga naročite. Prečitajte to številko Proletarca pazno, in uvideli boste, da vam vaš prijatelj nudi list, ki je res vreden, da postanete njegov naročnik.

MEDNARODNI DELAVSKI SVET OB SOJA FASIZEM

Pred kratkim se je vršila v Copenhagenu na Danskem konferenca generalnega sveta Mednarodne federacije strokovnih unij. Ta konferenca je ponovno sklenila ter poudarila, da se bo borila proti fašizmu, ki je najhujši sovražnik organiziranega delavstva v vseh državah.

Na tej konferenci so bili zastopani belgijski, češki, francoski, angleški, holandski, švicarski, švedski, norveški, finski, estonski in celo abesinski delavci. Na tem važnem delavskem zborovanju je bilo zastopano tudi mednarodno socialistično gibanje. Navzoč je bil tudi danski premier Stauning in člani njegove vlade.

Podana so bila razna poročila, iz katerih je bilo razvideti, da v fašističnih državah precej dobro napreduje gibanje za organiziranje strokovnih unij. To gibanje je seveda tajno, podzemsko. Angleški delegat je poudarjal potrebo, da se bojkotirajo izdelki iz nacijske Nemčije. Konferenca je sprejela resolucijo proti umorom delavskih voditeljev v Nemčiji in drugih fašističnih državah, proti pošiljanju delavcev v koncentracijske taborne in drugim fašističnim nasiljem. Svet mednarodne federacije strokovnih unij je končno pozval delavstvo vsega sveta, da se pridruži tej akciji in jo podpre, da se osvobodijo delavci, ki so sedaj uklenjeni v verige fašizma.

Stalin zgradi novo Moskvo

Iz Moskve poročajo, da je baš kar Josef Stalin objavil "desetletni program" za zgraditve nove Moskve, ki se bo v tej dobi spremenila v popolnoma moderno mesto in bo dosegla pet milijonov prebivalcev. Sedaj šteje nad tri milijone prebivalcev. V ta namen bodo povečali parke, zgradili moderne šole, bolnišnice, hotele, gledališča in prodajalne. Podrli pa bodo stare cerkve in nerabne zgradbe ter jih spremenili v moderna poslopja. Tovarne se bodo preselile iz mesta v okolico, okrog in okrog mesta pa bo narejen en sam park, ki bo obkrožal Moskvo. Za izgotovitev tega ogromnega dela je določena doba deset let.

Governer proti šerifu

Take novice so redke, vendar se je to zgodilo. Governer države Kentucky Lafoon je proti šerifu Middletonu v Harlanu poslal milico in četo policije, da naredi mir, ker je šerif izbral za svoje deputije pojavnike s kriminalnim rekordom. Šerif je teroriziral stavarje, pri čemer so mu pomagale lokalne oblasti iz operatorji in sodnijskimi prepovedmi.

Odpuščeni radi unije

Oljna družba v New Orleansu je odpustila več delavcev radi njihovih unijskih aktivnosti. Delavci bodo vprašali federacijo za čarter.

DANSKO DELAVSTVO PROTI HITLERJEVEMU TERORJU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

tem pogledu je Danska z ostalimi skandinavskimi državami, ki imajo tudi precej razvit zadrugi sistem, edinstvena moderna demokratična država, kolikor more to sploh biti v okviru sedanje ustave. Danska je kraljevina, dasi je njihov kralj le nekakšna nepotrebna figura, nekakšen ostareli ornament. Kljub temu je delavstvo izvojevalo številne zmage. Socialisti niso v premoči in niso večina, vendar pa imajo v vladi močan vpliv. Kar je storilo napredno dansko delavstvo, to bi lahko storilo tudi ameriško delavstvo. Razlika med Dansko in Ameriko je seveda v tem, da je Amerika visoko razvita industrijska dežela, medtem ko je Danska v glavnem še agrikulturna država. Ampak tudi v Ameriki igra kmetijstvo na gospodarskem polju veliko vlogo.

Rezultat danskega delavstva je rezultat dolgoletnega dela, učenja in izobrazbe. Z vsakim letom dansko delavstvo pridobiva nove uspehe, novo moč in silo.

TUDI ABESINCI SE "MODERNIZIRAJO"

Na sliki je videti oddelek abesinske armade, ki se trenira v operiranju strojnici, ki jih bodo abesinske čete namerile — na Mussolinija, ki grozi, da napade in invadira Abesinijo, ampak na italijanske vojake, ki jih fašistični diktator pošilja v morilnice v Afriko. Abesinci so se "modernizirali" s tem, da so si preskrbeli moderno orožje evropskih "civiliziranih" narodov za ubijanje nedolžnih ljudi. Abesince učijo belgijski in drugi evropski oficirji, da bodo pripravljani na napač. Blazna Mussolinijeva kampanja, da zasede Abesinijo, je že dosedaj povzročila veliko gorja italijanskemu ljudstvu. Na tisoče delavcev, ki so se uprli Mussolinijevemu ukazu, je bilo vrženih v ječe ter izgnanih na samotne otoke.

IVAN VUK: NASKOK NA GLASNOGOVORNIK

(Konec.)

"Glasnogovornik" pa je govoril urbi et orbi vsem in glušil kričanje žutih najemnikov:

"Država, kot najvišja socialna enota, se mora brigati za slabe in uboge. Starostno zavarovanje, zavarovanje za smrt, za brezposelnost mora biti urejeno. V borbi za te cilje pozivamo vas vseh, da na dan volitev 5. maja t. l. glasujete za rdečo listo, za listo delovnega ljudstva."

Cigani so divje vpili: "Kje je pravica? Kako je dovoljena djavolu, da agitira za rdečo. Kako sme, da nas prevpije? Nezaslišana korupcija." In pograbilo so kamenje in drva ter jeli bombardirati "glasnogovornik", da je kar ropotalo po balkonu in po zvočniku.

"Glasnogovornik" pa se je majal, sedaj na to sedaj na drugo stran kakor kadilo v rokah mašnika, ko blagoslavlja, in grmel je borbeno in samozavestno, vsemu kljubujoče:

"Da se ustavi tekmovalstvo v oboroževanju in da se prepreči vojna, se mora skleniti mednarodni dogovor, ki mora biti za vse obvezen, da se začne z zmanjševanjem oboroževanja. Priznati moramo v vsej popolnosti sovjetsko Rusijo. Da se to doseže, je odvisno od vas. Zato glasujte 5. maja t. l. vsi kakor eden za listo delovnega ljudstva."

Jeza ciganov je kipela. Pobirali so z vso jezo kamenje kakor Judje, da kamenjajo lepo grešnico Magdaleno, a "glasnogovornik" je nihal, se premikal, omahoval, kakor pred zausničami razbesnelega človeka in grmel, kakor grom iz oblakov, neurje oznanjujočih:

"Z zakonom je treba garantirati minimalne mezde. Kuluc se mora odpraviti. Davke znižati, posebno davke delavcev in malih kmetov, 1% doklada na davek se mora odpraviti, agrarna reforma se mora izvršiti, takoj je treba uvesti zavarovanje za starost, brezposelnost in smrt. Da se to doseže, je v vaših rokah in vaši glasovi 5. maja t. l. naj to pokažejo, ko bodo glasovali za listo delovnega ljudstva."

"Prokleti djavo!", so preklinjali žuti najemniki in besno gledali na "glasnogovornik" in ga obmetavali s kamenjem. On pa se je gibal in blagoslavljal in grmel, kakor bog z gore Sinajske:

"Dohodki do 12.000 Din. letno morajo biti osvobodjeni od vsakega davka. Ukiniti se morajo davki, ki podražujejo življenjske potrebnosti."

Množica na ulici se je smejala, poslušala, se zabavala, in občudovala vztrajnost, kljubovalnost in odločnost "glasnogovornika".

"Vrzimo ga z balkona", je zaoril glas pijanih dečkov, garde žutih.

In planili so k balkonu, splazili se po zidu kakor mačke in so vrgli "glasnogovornik" na tla.

Nekako lažje je bilo "junakom" pri duši, ko je padel na cesto "glasnogovornik".

Ali kaj hudiča! "Glasnogovornik" je sicer ležal na cesti, ves povaljan, a njegov glas je grmel močno in še bolj strašno kakor z balkona:

"Dokler se množica delovnega ljudstva ni smela organizirati in se boriti za svoje človečanske pravice, so lahko

kapitalisti delali, kar so hoteli. Povišavali cene svojim izdelkom, anizavali istočasno mezde delavcem in plače nameščencem, podaljšavali delovni čas ter izkoriščali žensko delovno moč še za nižje mezde kakor so jih plačevali za možko delovno moč. To mora prenehati. Nehalo pa bo, če bošte 5. maja t. l. glasovali vsi kakor eden za listo delovnega ljudstva."

Ostrmeli so ciganski dečki.

"Da je djavo tako mogočen?"

Skočili so k "glasnogovorniku", ga suvali in breali vse divji z nogami, da se je siromak, kakor izbičan Kristus, valjal po cesti in bil ves zbit in pohabljen. A ni obmolnil. Grmel je kakor bog Jupiter z gore Olimpa in metal strele:

"Sodrug! Pregazite vsakega, ki vas odvrača od vašega poto, da v državi pridete do pomena in da se sliši vaš glas. Ne strahite se tuljenja razbesnelih sovražnikov delovnega ljudstva in njihovih agentov, nevarnih kupljenec. Vsršite svojo dolžnost, čuvajte svojo edinstvo v borbi za zmago liste, ki je rdeča, vaša, lista delovnega ljudstva."

Vsa ogromna množica v dvorani in na cesti je ploskala in pritrjevala in navdušeno kričala. Bljži so skočili k ciganskim "junakom", jih zgrabili ter pometali kakor smeti iz svoje srede nekam v ozadje, da so se ohlajeni in osramočeni poizgubili. V njih prsih je bil strah in jecljajoče so govorili tistim, ki so jih poslali in svojemu Dragiši:

"Nepremagljivi so. Vse je z njimi! Celo djavo (vrag) je govoril za njih z balkona. Zbili smo ga z balkona. Pa je govoril še na tleh ležeči..."

V dvorani je končal svoj govor dr. Živko Topalović. Tedaj je utihnil tudi "glasnogovornik" na ulici. Samo ploskal je burno, kakor je ploskala množica v dvorani. In glej, množica na ulici, nad 3000 broječa, je ploskala za "glasnogovornikom". Razhajala se je dobro razpoložena in slišali so se pogovori:

"To je vztrajnost! Če bodo vsi razmišljeniki in vsi, ki hočejo, da se naše življenje izboljša, na dan 5. maja t. l., ko se bodo oddajali glasovi za kandidatne liste, vsaj polovico tako vztrajni in dosledni kakor je bil "glasnogovornik", ter oddali glasove za listo delovnega ljudstva in vse tiste, ki bi še morda omahovali, pridobili za listo delovnega ljudstva, mora

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Javnosti in prijateljem naznanjam, da sem prevzel

Slaščičarno in Beer Garden

od G. M. KABAYA

23511 ST. CLAIR AVE. EUCLID, OHIO

Prporočam se za obisk. Postrežba bo vedno točna in najboljša.

CIRIL OBED.

Komedija z lobisti

V glavnem mestu Washingtonu so zadnje čase "odkrili" novo komedijo, ki so jo igrali lobisti elektrarskega trusta. Ko je šlo v kongresu za zakon, potem katerega bi vlada regulirala vse javne naprave elektrike, so javnonapravne družbe "iznašle" nov trik v tem, da so svojim uslužbencem ukazale, da morajo poslati vplivnim kongresnikom in senatorjem več tisoč telegramov s podpisimi izmišljenih oseb. Enostavno so se tudi poslužili imen oseb, ki niso nič vedele o kakšnih telegramih kongresnikom. Največ imen so "našli" v telefonski knjigi. Na ta način so javnonapravne družbe razposlale kongresnikom na tisoče telegramov, da so pod tem pritiskom volili proti zakonu vladne regulacije.

Ta komedija se sedaj pere pred senatnim preiskovalnim odsekom. Mnogo telegramov je bilo uničenih. Čim so družbe to izvedele, so dotične uslužbenke odslovile. Samo en kongresnik, ki se piše Driscoll, je prejel domala tisoč takih telegramov. Sedaj je pred odsekom povedal, da se mu je čudno zdelo, da prihaja k njemu taka poplava telegramov. Uvedel je preiskavo in pronašel "vir", iz katerega so nanj deževali telegrami.

Driscoll pa ni edini, ki je bil deležen te "plohe". Družbe so si izbrale tudi mnoge druge kongresnike in senatorje, ki pa so bolj "oprezni" in molče. Ta komedija z lobisti in lobiranjem pred kongresom v jedru ni nova; nov je le način in pa brezmejna "iznajdljivost" trustrstjanov. Saj je po njihovi milosti prišel v kongres marsikateri kongresnik in senator, zato pa se boji zameriti svojim gospodarjem. Šele ko bodo delavci posegli vmes in se odločili, da napravijo konec takemu sistemu, bo konec tudi takih komedij, ki so za delavstvo zelo drage.

Mehiško delavstvo in A. D. F.

Organizirano mehiško delavstvo je povabilo reprezentante Ameriške delavske federacije, naj se udeležijo njihove konference, ki se vrši ta teden v glavnem mestu.

NOVI ZAKON UDARIL MANJŠINSKE STRANKE

Kako resno si demokratje in republikanci z vso burbonsko reakcijo vred prizadevajo, da uničijo radikalne stranke, se je živo pokazalo sedaj v državi Illinois.

Pred par dnevi je ilinoiski demokratski governer Horner podpisal volilni zakon, ki določa, da vsaka nova politična stranka, ki hoče, da njeni kandidati pridejo na državno volilno glasovnico, mora dobiti najmanj 25 tisoč podpisov od volilcev.

Toda to še ni dovolj! Vsi ti podpisni morajo biti tako razdeljeni na razne okraje, da mora biti na petičiji najmanj 200 podpisov iz nemanj ko 50 okrajev v državi Illinois. Zavedno predložijo je sprejela ilinoiska demokratska postavodaja in je očitno naperjena proti manjšinski radikalnim strankam.

S tem se hočejo ilinoiski republikanci z vso burbonsko reakcijo vred prizadevajo, da uničijo radikalne stranke, se je živo pokazalo sedaj v državi Illinois.

ne bodo mogle delavske stranke na volilno glasovnico. Omenjeno število ni lahko dobiti, poleg tega pa morajo biti podpisni razdeljeni skoro na vse državne okraje. Delavstvo se bo moralo oprijeti svoje soc. stranke s potrjeno silo, da ji zagurajo mesto na glasovnici, potem pa izvoliti toliko svojih zastopnikov v postavodajo, da bodo omenjeni reakcionarni zakon ovrgli.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORSKI JEDNOTI
NAROČITE SI DNEVNIK "PROSVETA"
Stane za celo leto \$6.00, pol leta \$3.00
Ustanavlja nova društva. Deset članov(ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:
2657 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.

ZA LICNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO
Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

Dreyfus umrl

Na praznik padca Bastilije je v Parizu umrl Alfred Dreyfus, ki je bil pred 40 leti obsodjen na dosmrtno ječo na Hudičeve otoke "radi izdajstva". Na pritisk splošne zahteve in akcije, kateri je načeloval slavni pisatelj Emile Zola, da se ga oprosti in spozna nedolžnim, se je tako zgodilo. Ob smrti je bil 75 let star.

Kadar ste v pomenkih s prijatelji in znanci, omenite jim Proletarca, kajti tudi to je agitacija zanj.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

V sledečem seznamu so priredbe klubov JSZ, konferenčnih organizacij in socialističnih pevskih zborov. Ako priredba vaiega kluba ni vključena, nam sporočite.

AVGUST
CHICAGO, ILL. — Večerni piknik "Save" v soboto 3. avgusta pri Keglu v Willow Springsu.
WAUKEGAN, ILL. — Piknik kluba št. 45 v nedeljo 4. avgusta.
SALEM, O. — Piknik in proslava 30-letnice Proletarca kluba št. 24 JSZ v nedeljo 4. avgusta.

CHICAGO, ILL. — Izlet angleškega odseka kluba št. 1 JSZ v nedeljo 11. avgusta v Sand Dunes.
CHICAGO, ILL. — Piknik socialistične stranke v Pilzen parku v soboto 24. avgusta.

BRIDGEVILLE, PA. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 25. avgusta v Društvenem domu.
SEPTEMBER
NEWBURGH, O. — Piknik kluba št. 28 JSZ v nedeljo 15. sept., pri Joe Zornu, Bradley Road.

CLEVELAND, O. — Klub št. 49 JSZ priredi slavje 30-letnice Proletarca in 25 letnico v nedeljo 29. sept. v Slovenskem delavskem domu.
OKTOBER
CHICAGO, ILL. — Slavje 25-letnice JSZ v nedeljo 20. oktobra v dvorani CPSA.

NEWBURGH, O. — Koncert "Delavca" v nedeljo 27. oktobra v SDD na Prince Ave.
NOVEMBER
WAUKEGAN, ILL. — Konferenca klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 10. novembra v Slov. narodnem domu.
MILWAUKEE, WIS. — V nedeljo 17. nov. prireditev zbora "Napej" v S. S. Turn dvorani. Dramski odsek kluba št. 1 vpripori dramo "Rdeči rože".

CHICAGO, ILL. — Koncert "Save" v nedeljo 24. novembra v dvorani SNPJ.
DECEMBER
CHICAGO, ILL. — Silvestrova zabava kluba št. 1 JSZ v torek 31. dec. v dvorani SNPJ.

Popolna razprodaja

je sedaj v teku. Deške obleke, moške in deške hlače, perilo in druge potrebščine po znižanih cenah.

20% do 50% ceneje
SE PRIPOROČA
John Močnik
CLEVELAND, O.
6517 ST. CLAIR AVENUE

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

Izberite si HLADILNICO
najboljšega izdelka in modela
LIBERALNI POGOJI
Dolgo, 36 mesečno odplačevanje

Vse hladilnice DVOJNO JAMCENE od nas in izdelovalcev

NOVE HLADILNICE po nizki ceni

\$79.50

Nabavite si hladilnico letos, to bo pomenilo za vas udobnost, higijeno in ekonomičnost. Izberite si jo v najbližji Public Service trgovini. V izlozbi boste našli najboljše izdelke poljubne velikosti in modelov. Nizka naplačila. Privlačni pogoji.

To cover interest and other costs, a somewhat higher price is charged for appliances sold on deferred payments. To the prices quoted in our advertisements, and marked on our merchandise, substantially 2% is to be added on account of additional tax expense.

Public Service Company OF NORTHERN ILLINOIS

JAZ SEM BOLJŠI SOCIALIST

K. T.

Jaz sem socialist, posebno kadar sedim v družbi s tovariši in sem navdahnjen z močnimi duhovi. Kadar se majem in kramam, sem že komunist in na poti proti domu sem za revolucijo brez odloga. Doma pa se prične boj. Stara me zmerja in par otrok plaka ali pa me plašno gleda. Parkrat zarenčim, in ko dobim oster ukor in ko se prične bliskati uporni duh moje stare, vem da je revolucija zmagala, toda ne moja. Parkrat se mi je celo pripetilo, da je padlo nekaj trdega po meni, kar ne bi smelo biti dovoljeno. Moji otroci so krščeni, ker hočem, da so kristjani in da se vzgoje po božjih postavah kot sem bil vzgojen jaz. Sem proti farjem, ampak verujem v Boga in vem, da ni nič slabega, če grem vsaj do božiču in na Veliko nedeljo v cerkev. Nihče ne ve, kaj je na drugem svetu in je čisto prav, če je človek na vse pripravljen.

Seveda, jaz sem socialist, kot sem že rekel. Nisem pa član kakšne socialistične stranke, kajti tisti ljudje niso nič prida. Sploh sem jaz boljši socialist kot oni vsi skupaj. S takimi ljudmi kot so oni se ne maram bratiti. Ne dam jim niti ficka, ker so sami grafrtarji in bi radi jedli in kadili za moje krvave žulje.

Ne vem, zakaj se delavci ne združijo. Pravijo, da so voditelji krivi, da je vse narobe in tudi jaz sem takega prepričanja. Voditelji bi bilo treba odstaviti, ker so nam samo v škodo.

Nekaj dni nazaj mi je neki socialist očital, da jaz nisem nič, in če sem vreden kakšnega imena, bi se mi ime zvičavava najbolj podalo. Zabrulsi mi je, da je ves moj radikalizem zapaden v šnopsu in da sploh

brati ne znam, če bi znal, sem pa prenemaren, da bi čital. Taki so ti "organizirani" socialisti. Niti kozarček pokrepčila ne privoščijo izmučenemu trpinu, ki ga kapitalisti izkoristajo kakor črna živino. Brati res ne znam dosti, ker sem moral delati skoro od rojstva naprej, pa nisem utegnil v šolo. Ko so me v devetem letu starosti vseeno nagnali v tisto poslopje, sem največkrat pobegnil v hosto, ker potikanje v šolah za otroka ni zdravo. Sedaj pa me skele oči in ker se mi jih zdi škoda, ne čitam mnogo. Pišem pa dopise, ki mi jih noben urednik noče priobčiti dobesedno, kar me strašno jezi. Uredniki mislijo, da so vsegvedni, pa so plitki ko današnji kozarčki za žganje.

Poznam socialiste, ki mnogo čitajo in mislijo, da so učeni, pa morajo trdo delati kakor jaz. Take socialiste mrzim, ker kriče samo o klubih, organizaciji itd., pri tem pa marljivo kolektajo in niso nič boljši kot farji. Socializem ne potrebuje denarja in ni prav, da ga nabira v svojo malho.

Cerkve je treba podpirati radi naših otrok, socializem pa ni za otroke, zato tudi ne bi smeli nihče kolektati za socializem. Jaz sem socialist, pa nisem dal nikdar niti centa za noben be-raški list in za nobene volitve. Glasujem pa kakor je. Volil bi za socialiste, pa vem, da se z volitvami ne bo nikdar ničesar doseglo, zato nisem toliko nespamet, da bi metal svoj glas proč, ko lahko dobim zanj požirek ali dva. Ako ne, pa ostane rajše doma, ker sem bolj za revolucijo kot za glasovnico.

Rusija in Litva

V glavnih mestih obeh dežel so prošli teden slavili 15 letnico pogodbe prijateljstva ter miru.

DIKTATOR NAVDUSUJE VOJAKE

Slika kaže fašističnega diktatorja Mussolinija v pozici, ko je govoril svojim črnosrajčnikom in jih "navduševal" pred odhodom v Abesinijo. Po končanih lažeh, ki jih je natrihol vojakom, kako si bodo pridobili "neizmerno slavo" v Afriki, so pripravljene čete odkorakale na ladjo, ki jih je odpeljala iskat slave in "brant" domovino. Iz sporne zone v Afriki prihajajo poročila, da morajo italijanski vojski prenašati nezno trpljenje vseh podilne tropične vročine, ki ji niso vajeni in v kateri je že več vojakov podleglo. Več sto obolelih vojakov so iz italijanske ladje pripeljale nazaj v Italijo. Z vojnimi pripravami Mussolini tira Italijo v še večjo bedo. Ampak njemu je beda siromanskega ljudstva tuja stvar. On si želi imperialistične in militaristične slave.

Z bojne fronte organiziranega delavstva

(Nadaljevanje s 1. strani.)

lektivnega pogajanja in do maksimalne uposlavitve 130 ur na mesec. Pri relifnih delih bodo morali zaposeliti najmanj devetdeset odstotkov delavcev, ki so na relifu.

V Alabami je državna postavodilja sprejela "protipuntarski zakon", kljub temu, da je organizirano delavstvo napelo vse sile ter pošiljalo na svoje zastopnike v postavodajni resolucije, naj ne volijo za tak zakon. Zakon so pa podpre korporacije in bankirji, veleindustriji in vsa reakcija politikov in plantažnikov. Sedaj je zavedna predloga pred gubernijem, kjer čaka, da jo ali podpiše ali vetira. Organizirano delavstvo, progresivci in napredni elementi sedaj pritiskajo na gubernerja, naj predlogo vetira. Zakon, kakor ga je sprejela legislatura, je v jedru protidelavski. Ako postane veljaven, ne bodo imeli delavci pravice do stavke, potem kate-re lahko izvojujejo svoje zahteve. Sploh ne bi potem alabamsko delavstvo ne imelo nikakih pravic. Civilne svobodščine bi izginile, kar jih še sploh imajo v tej južni državi. V Montgomeryju, glavnem mestu, sta se dva lokalna lista pridružila akciji progresivcev in organiziranih delavcev, ki apelirata na gubernerja B. Grave-sa, da pritise na protipuntarsko predlogo svoj veto.

Kongresu v Washingtonu je bil predložen zakonski osnutek, ki je naperjen proti delavcem. Izdelal ga je kongresnik McCormack. Nižji zbornici ga je pripravili v sprejetje zadeni odsek. Ta osnutek zahteva, da ne bi smeli delavci stavkati in ne bi imeli nikakih pravic pri sporih s kompanijami. Ako bi zastavkali, bi vlada takoj poslala vojaštvo v stavkovno okrožje in delavci ne bi smeli piketirati. Vojaštvo bi odprto ščitilo stavkokaze. Edini kongresnik Maverick iz Texasa, član omenjenega odseka nižje zbornice, je nasprotoval take-mu zakonu, "ker je protidelavski", kakor se je on izjavil.

Zamorski delavci, organizirani v raznih unijah, so se zavzeli, da ustanovijo svojo zamorsko delavsko unijo. Zadevna konferenca se bo vršila v New Yorku koncem tega tedna. Na zborovanju bo zastopanih okrog 250.000 organiziranih delavcev. Njih namen je, da se pojača njihova unijska aktivnost med zamorskim delavstvom ter da se pride do večjega sodelovanja z unijami ostalih ameriških delavcev.

Klavniški delavci v Sioux Fallsu, So. Dak., so šli na stavko za izboljšanje razmer v klavnicah Morrell Packing Co. Prošli teden so izbruhnili nemiri, ko so stavkokazi navalili na mirne stavarke. V bitki je bilo nad 30 stavarjev ranjenih. Kompanija noč vzeti nazaj na delo odslavljenih delavcev, kar je povzročilo, da so delavci zastavkali. Vsi stavarji so organizirani.

Avtni delavci v Toledo, O., bodo skoro gotovo spet primorani v stavko, ako se uresniči grožnja podjetnikov, da bodo odpravili 40-urni delovnik in ga podaljšali za več ur, vsaj za osem. Delavstvo je pripravljeno, da takoj zastavka, čim bi družbe poskušale izvajati svojo napoved.

Kako si veleindustriji prizadevajo okrepiti in povečati svoje kompanijske unije, je razvidno iz pamfleta, ki ga je baškar izdala tiskovna družba International Publishers v New Yorku. Če se lahko zanesemo na podatke, ki so navedeni v tem pamfletu, so se kompanijske unije v prošlem letu precej pojačale.

John Kopriva preminul

Chicago, Ill. — Iz Ratona, N. Mex., sem prejel žalostno vest, da je v tamkajšnjem Rudarskem domu preminul naš dober somišljenik John Kopriva, brat našega zastopnika Louisa Koprive. Pobrala ga je rudarska nahuha. Pokopan je bil civilno. John Kopriva je bil vesele narave in se živo zanimal za napredek delavskega in socialističnega gibanja. Posebno ga je zanimal uspeh naše agitacije za Proletarca v ončotnem kraju. Sam je bil dolgo vrsto let zastopnik in naročnik Proletarca, dokler so mu moči in sredstva dopuščala; Ameriški družinski kolegar je stalno razpečaval; vedno se je tudi trudil, da je vsako leto bilo tam razpečanih lepo število majskih izdaj Proletarca.

Ko sem ga zadnjič obiskal na njegovem novem "domu", mi je rekel: "Zelo žal mi je, da ne morem ničesar doprinesiti k uspehu tvoje agitacije. Ta vražja nahuha me je priklenila na postelj, ampak podam se ji pa še me, in bom še delal za napredno stvar," mi je veselo pripomnil.

Toda želja se mu ni izpolnila. Dokončal je svojo trnjevo pot. Vsi, ki smo ga poznali, ga bomo ohranili v častnem spominu kot zavednega proletarca-bojevnika. Njegovemu bratu Louisu moje iskrene sozoblje. — Chas. Pogorelec.

Komunisti in "tretja stranka"

Kakor javljajo iz Moskve, je komunistična internacionala, ki zboruje te dni v sovjetskem glavnem mestu, naročila ameriškim komunističnim delegatom, naj se pridružijo gibanju "tretje stranke" v Ameriki, ostanejo pa naj "v ozadju". Po njih mnenju so razmere v Ameriki zrele za ustanovitev močne "tretje stranke", ki se je že tako rekoč ustanovila. Ameriški voliči, kakor pravijo v Moskvi, še niso zreli za odpravo privatne lastnine, sledili pa bodo "tretji stranki", kateri na čelu bodo zmerni elementi, komunisti pa naj le "polagoma vrta-jo v zaledju."

JUGOSLOVANSKA SOCIALISTIČNA ZVEZA PRIDRUŽENA SOCIALISTIČNI STRANKI

Naslov: JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

3639 West 26th Street

Chicago, Ill.

Eksekutiva Socialistične Stranke:

Leo Krzycki, preds., Wisconsin; Maynard Krueger, Illinois; James D. Graham, Montana; Darlington Hoopes, Pennsylvania; Franz Daniel, Pennsylvania; Albert S. Coolidge, Massachusetts; Daniel W. Hoan, Wisconsin; Norman Thomas, New York; Devere Allen, Connecticut; Powers Haggood, Indiana; James Oneal, New York.

Eksekutivni tajnik Clarence Senior.

Glavni urad: 549 W. Randolph St., Chicago, Ill.

Tajništvo J. S. Z.:

Tajnik: Charles Pogorelec, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Eksekutiva J. S. Z.:

Filip Godina, Peter Kokotovich, Frank Alesh, George Maslach, Joiko Oven, Fred A. Vider, Frank Zaitz.

Nadzorni Odbor J. S. Z.:

Paul Bošnjak, Frank Udovich, Anton Garden.

Prosvetni Odelek J. S. Z.:

Peter Bernik, Ivan Molek, John Rak, Chas. Pogorelec, tajnik.

Nadzorni Odbor Slov. Sekcije J. S. Z.:

Alice Artach, John Hujan, Angeline Zaitz.

"Proletarec"

glasilo in last slovenske sekcije JSZ.

UPRAVNI ODBOR PROLETARCA:

Anton Garden, predsednik; Joiko Oven, podpredsednik; Frank Alesh, tajnik; Filip Godina, blagajnik; Fred A. Vider, Donald J. Lotrich, Peter Bernik, nadzorni odbor.

Urednik: Frank Zaitz. Upravnik: Chas. Pogorelec.

IMENIK KLUBOV:

ILLINOIS

St. 1. CHICAGO.—Tajnik-blagajnik Justin Zaic, 3039 S. Millard Ave. Organizator Chas. Pogorelec. Zapisnikarica Angela Zaitz.—Zboruje vsaki četrti petek v mesecu ob 8. zvečer v dvorani SNPJ.

St. 3. OGLESBY.—Tajnik-blagajnik Anton Udovich, RFD 3, La Salle, Ill. Organizator John Hotko. Zapisnikarica Christina Nadevšnik. Seja vsaki 3. četrtek v mesecu ob 7. zvečer na domu tajnika.

St. 4. LA SALLE.—Tajnik blagajnik Peter Banich, R. 1. Organizator Frank Martinjak. Zapisnikarica Jennie Martinjak. Seja 3. sredo v mesecu v Slov. nar. domu.

St. 16. CHICAGO.—Tajnik-blagajnik Ludvik Wipotnik, 2250 Clybourn Ave. Organizator Frances Swolzak. Zapisnikar Louis Volk. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 9:30 dop. na 2250 Clybourn Ave.

St. 20. CHICAGO.—Tajnik-blagajnik George Maslach, 837 Fullerton Ave. Organizator Sava Bojanovich. Zapisnikar Geo Maslach. Zboruje zadnjo soboto v mes. zvečer v svojih prostorih, 2250 Clybourn Ave.

St. 45. WAUKEGAN.—Tajnik-blagajnik John Zakovsek, 1016 Adams St., No. Chicago. Zapisnikar Rudolph Skala. Organizator Frances Zakovsek. Seja vsako 3. sredo v mesecu ob 7:30 zvečer v Slov. nar. domu.

St. 47. SPRINGFIELD.—Tajnik-blagajnik Joseph Ovca, 1841 S. 15th St. Organizatorja John Oceppek in Anton Per. Zapisnikarica Julia Krmelj. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu ob 3. popoldne v Slov. nar. domu.

St. 50. VIRDEN.—Tajnik-blagajnik Frank Hershich, R. 1. Zapisnikar Simon Kavčič. Organizator Frank Reven. Seja 1. nedeljo v mesecu ob 3. pop. pri S. Stempiharju.

St. 224. PULLMAN.—Tajnica-blagajnica Mary Verhovnik, 10138 Wentworth Ave., Chicago, Ill. Organizatorja za Pullman Jos. Hrovat, za So. Chicago, Steve Malnarich. Zapisnikar Max Marolt. Seja tretjo soboto v mesecu ob 8. zvečer na 10063 Ave. N.

INDIANA

St. 41. CLINTON.—Tajnik-blagajnik Ignac Spencl, 560 N. 11th St., Clinton, Ind. Organizator Bartol Oblak. Zapisnikar John Skof. Seja zadnjo nedeljo v mesecu.

KANSAS

St. 21. ARMA.—Tajnik-blagajnik Anton Shular, Box 27. Zapisnikar John Shular. Organizator Anna Bratkovich. Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 1. pop., vsakokrat v drugi naselbini.

MICHIGAN

St. 114. DETROIT.—Tajnik-blagajnik John Zornik, 9050 Concord Ave. Organizator Joseph Klarich. Zapisnikar Franjo Kuhovik. Seja vsako 4. nedeljo v mesecu dopolne na 116 W. 6 Mile Rd.

St. 115. DETROIT.—Tajnik-blagajnik John Plachter, 6657 Theisen Ave., Dearborn, Mich. Organizator Anton Anžiček. Zapisnikar Math. Urbas. Zboruje 4. nedeljo v mesecu ob 9. dop. v Slov. del. domu, 437 So. Livernois Ave.

MONTANA

St. 35. BEARCREEK-RED LODGE.—Tajnik-blagajnik Wm. Godina, Box 219, Bearcreek. Zapisnikarica Rosella Danichek. Organizatorja Frank Danichek st. in K. Erznožnik. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob pop. v dvorani na Scotch Coulee.

NEW YORK

St. 12. GOWANDA.—Tajnik-blagajnik John Matekovich, 145 Miller St. Organizator in zapisnikar John Kontelj. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. pop. na domu tajnika.

OHIO

St. 9. POWER POINT.—Tajnik-blagajnik Jacob Bergant, R. F. D. 3, Box 30, Lisbon, O. Organizator Charles Bogatay. Zapisnikarica Agnes Chuck. Seja drugo nedeljo v mesecu pri Matt. Tušek.

St. 11. BRIDGEPORT.—Tajnik-blagajnik Joseph Snoy, RFD 1, Box 7, Zapisnikar Tony Kravanja, Organizator Louis Gorenc. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v društveni dvorani na Boydsville.

St. 24. SALEM, O.—Tajnik-blagajnik John Krizaj, RFD No. 5, Zapisnikarica Mary Krizaj. Organizatorja John Bozich in Jacob Mihevc. Seja ??

Ameriški rekruti za Abesinijo

Abesinija je v Washingtonu odprla urad za rekrutiranje prostovoljcev, ki bodo poslani v Afriko. Dosedaj se je prijavi-lo največ zamorcev.

Zmaga britskih delavcev

Londonsko delavstvo, organiziran ov Delavski stranki, je dobilo novo zmago, ko je bil v mestni odbor izvoljen G. W. Currie, član soc. stranke.

Izgredi radi "rdečih srajc"

V Mehiki je bilo na 15. julija v izgredih proti vodji organizacije "rdečih srajc" T. G. Canabalu ustreljenih sedem izgrednikov.

RAČUN RAZPEČANIH ZNAMK J. S. Z.

ZA MESEC MARC 1935.

Država in mesto	Redne	Dualne	Izjemne	Mladinske	Prejemanj	Gl. stanu stranke	Drž. in obr. organ.	Konv. fond JSZ
ILLINOIS:								
Springfield	2	5	5	—	2.60	—	—	.70
Virden	—	—	12	—	.60	—	—	—
Chicago št. 1	36	24	—	—	19.20	—	—	6.00
Oglesby	—	7	—	—	2.45	—	—	.70
Waukegan	6	1	—	—	2.15	—	—	.70
Member at large	—	6	—	—	2.10	8.87	4.35	.60
KANSAS:								
Arma	6	8	2	—	4.70	1.42	.70	1.40
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	10	10	15	—	7.25	—	—	2.00
Detroit št. 115	30	4	—	—	10.40	5.55	2.70	3.40
NEW YORK:								
Gowanda	10	6	—	—	5.10	1.60	.80	1.70
OHIO:								
Salem	1	2	2	—	1.10	—	—	.30
Bridgeport	9	3	8	—	4.15	—	—	1.20
Piney Fork	3	1	—	—	1.25	—	—	.40
Power Point	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Collinwood	—	11	—	—	3.85	—	—	1.10
Cleveland	—	—	48	—	2.40	3.98	1.70	—
PENNSYLVANIA:								
West Aliquippa	8	1	—	1	2.85	—	—	.95
Hermine	4	1	—	—	1.55	—	—	.50
Conemaugh	24	—	—	—	7.20	—	—	2.40
Canonsburg	24	3	5	—	8.50	—	—	2.70
Sygan	4	1	8	—	1.95	—	—	.55
Imperial	4	3	—	1	2.35	—	—	.75
Forest City	1	3	—	—	1.35	8.33	4.10	.40
WEST VIRGINIA:								
Paraglove	10	3	—	—	4.05	1.30	.65	1.30
WISCONSIN:								
West Allis	10	20	5	—	10.25	3.05	1.50	3.00
Skupaj	203	126	110	2	\$110.70	\$34.10	\$16.50	\$33.15

ZA MESEC APRIL 1935.

Država in mesto	Redne	Dualne	Izjemne	Mladinske	Prejemanj	Gl. stanu stranke	Drž. in obr. organ.	Konv. fond JSZ
ILLINOIS:								
Springfield	2	5	11	—	2.90	—	—	.70
Chicago št. 16	8	5	—	—	4.15	—	—	1.30
Chicago št. 224	4	2	—	—	1.90	—	—	.60
Virden	—	—	6	—	.30	—	—	—
Chicago št. 1	36	10	12	—	14.90	—	—	4.60
Waukegan	—	4	—	—	1.40	—	—	.40
La Salle	18	13	—	—	9.95	10.99	5.35	2.70
INDIANA:								
Clinton	2	4	—	—	2.00	.60	.30	.60
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	9	12	20	—	7.90	2.30	1.05	2.10
MONTANA:								
Bearcreek	10	5	—	1	4.85	1.55	.77½	1.55
OHIO:								
Salem	1	2	2	—	1.10	—	—	.30
Girard	10	6	—	—	5.10	—	—	1.60
Bridgeport	7	7	19	—	5.50	3.61	1.70	1.40
PENNSYLVANIA:								
Burgettstown	6	9	—	—	4.95	—	—	1.50
Hermine	5							

OWNERSHIP OF PERSONAL PROPERTY NOT THE AIM OF SOCIALISM

By David P. Berenberg

The aim of Socialism is the liberation of the workers from wage slavery. It wishes to establish an industrial democracy in which the workers shall own collectively the machines at which they work. In such a society goods will be produced for use, and not for profit. In such a democracy there will be no rich and no poor.

The great majority of the people are workers, and stand to gain all and lose nothing in the change from capitalism. But there are large groups that do not think themselves as workers. The farmers, professionals, workers in offices, retail store owners and clerks, call themselves the middle class, and think that their problems are different from those of the workers. They think they are not interested in production for use. They have a little property, or they have just lost a little property. They either want to keep what they have, or win back what they have lost. They are afraid that under Socialism all property will be owned in common, and that their ease and comfort, and their social prestige, of which they are very proud, will be gone.

They are wrong. In the first place, Socialism does not aim at common ownership of personal property. It wishes to socialize the productive machine, the mines, the industrial resources. In the second place, those who still dream that capitalism will restore to the middle class its property and its prestige, are deceiving themselves. These things are gone for good.

Those, again, who look at Italy and Germany, and think that in those countries the middle class is winning back, under fascism, its old place of power and respectability, do not understand fascism. In the fascist countries the capitalists used the middle class as a cat's paw to aid them in breaking up the organizations of labor. Now that that job is done, Italy is going to war with Abyssinia to keep the middle class from learning the truth—that Mus-

socialism cannot restore their wealth and power. He hopes to keep them quiet by giving them "glory," as did Napoleon with the French more than a hundred years ago. Hitler in Germany is arming for the same reason. Both the Italian and the German armies can be used at home, should the middle class become restless, suspicious and rebellious.

Capitalism has almost destroyed the middle class. Many members of the middle class, whether they know it or not, are already part of the working class. Only a society that, like Socialism, offers a reward in proportion to ability and services rendered can give back to

Our Doings Here and There

There are several important dates that we wish our comrades would reserve. First, the branch meeting, Friday night, July 26. A lecture and a discussion period will follow after business matters have been transacted. — Second, the general membership meeting of all party members in Chicago and Cook County, to be held at the Labor Lyceum, Ogden and Kedzie aces., Wednesday, July 31, at 8 p. m. The three speakers to address the party membership on party problems are: Comrades A. D. Gertler, Meyer Halushka and Maynard Krueger. — Our third affair is that of Sava's Moonlight Picnic at Kegel's Grove, Saturday, August 3. Plan to spend that evening with the Sava Singers and invite your friends to come along. Admission tickets are only 25c.

Out in Eastern Ohio, our comrades are quite busy with various affairs. Comrade Joseph Snoy, secretary of the JSZ conference of that district, informed us that arrangements are being made for an extensive agitation tour for Comrade Chas. Pogorelec when he visits them next month. From Salem, Ohio, Comrade Frances Mihevc writes: "Everything is prepared for our 30th anniversary program of Proletarec. Singing society Zarja from Cleveland will render a few selections. Comrade Chas. Pogorelec from Chicago will be the principal speaker. Then there will be other features on the program, assuring everybody a pleasant afternoon." This affair be held Sunday, August 4, at the New Garden road No. 9.

Up in Detroit, Comrade John Plachter, secretary of Branch 115, JSF, says they are going to discuss a 25th

anniversary program of our Federation at their next meeting. He announces that the meeting will be held Sunday, July 28, at the SDD on Livernois ave. and urges all members to be present.

On Sunday, August 11, the young comrades of our English Section of Branch 1, JSF, will sojourn to the Sand Dunes. An enjoyable time was had last year on a similar trip and we expect a larger crowd to go this year. Trucks will leave from the SNPJ hall at 8 a. m. Make your reservations early with Comrades Alice Artach or John Rak.

TRACK AND FIELD MEET SEPT. 1

Chicago, Ill. — The biggest track and field meet held by labor and progressive organizations in many years is being arranged by the Workers' Sport League of America, Central States District, for the three days August 31 to September 2 at Stagg Field of the University of Chicago.

Teams for this meet have already been entered from New York, Pittsburgh, Cleveland, Detroit, St. Louis, Milwaukee and Chicago. Approximately 300 participants are expected. In connection with this event a Grand Proletarian Festival will be staged in the main auditorium of the Amalgamated Clothing Workers Building, 333 S. Ashland Blvd., for Sunday, September 2.

The Workers' Sport League is strictly a workers' organization and affiliated with the International Socialist Association for Workers' Sport and Physical Education.

What The Falcons Are Doing

Chicago.—The Falcons are getting along nicely. Every Saturday morning we have our meeting from 9:30 to 11 o'clock. Our meeting starts at 9:30 to 10:45. The other fifteen minutes are spent in our plan.

Dorothy Sodnik is teaching the girls to make many things. We are now covering boxes with material and making them into sewing kits. The boys are working on projects. One of them is planning out just how a family can exist on \$19 a month, which is the minimum wage set down for workers in the South. They can't seem to be able to make that \$19 go very far. Another is showing the difference between the way the children of the rich and those of the poor play and enjoy themselves.

The Falcons go on many trips. We went on a trip to Thatcher Woods which was in River Forest. We took the "L" half of the way.

Last week we all went together to see "Black Fury."

We are conducting another Jimmie Higgins contest. In this we give points to the Falcons that are especially active in the group.

We hope that you parents will read this and send your children, too.

Mitzi Owen, Falcon Quill.

WORKERS' SPORTS OUTING

Chicago's workers' sportmen will be the guests of honor at a huge "Workers' Sports Outing" to the Illinois Dunes, 4 miles No. of Waukegan on the Lake, Sunday, August 4th. The Outing will arouse enthusiasm and support for the Midwest Track and Field Meet of the Workers' Sport League of America which will take place at Stagg Field in Chicago, August 31 — September 2.

Trucks for the outing will leave 9 a. m. sharp from 2250 N. Clybourn for North Siders and from the Labor Lyceum, 3200 Ogden (at Kedzie) for South and West Siders. Tickets are 50c which will cover transportation and pay the 10c admission fee into the park. They can be secured from Jack Jaffe at Room 721, 549 Randolph Street.

UTOPIA AND SCIENCE

The depression has heaved up cranks who draw beautiful pictures of a utopian world. Hardly a week passes that The New Leader does not receive such pictures. Some are illustrated with mysterious symbols. Others confine themselves to an exposition in writing. They try to fit the world and its institutions into these fancy pictures. They are dream-worlds of the authors. They are phantoms bearing little relation to the world in which we live.

The Socialist considers human beings as they are, industry as it is, and the economic forces that largely determine what mankind can do. By

(Peter Petroff, badly wanted by the Nazis for trade union activities in Germany, escaped with his wife and two young daughters from under the noses of the storm troopers. In the following article he gives a clear account of the sources and practices of a "culture" which threaten the modern world with a reversion to barbarism.)

The plague of Fascism is spreading. No country is absolutely immune against the infection.

The crisis is everywhere creating favorable conditions for the spreading of this plague. The number of declassed elements is growing; large masses of unemployed thrown out of the process of production are getting demoralized and are falling an easy prey to adventures and demagogues.

Capitalism is played out. The magnates of capital, determined to maintain their economic and political power, realize that this can no longer be done in democratic forms, and are resorting to Fascism, in order to attain their object by dictatorial methods.

To this end they are mobilizing the declassed and despairing elements to use them against the workers.

A characteristic feature of Fascism is the use of popular radical Socialist slogans, Socialist songs and emblems to cover its anti-Socialist reactionary ideas. Fascism is a form of militarist dictatorship of an essentially new type supported by militarized hoodlum elements whose job is to keep the population terrorized. Thus lies, dishonesty and violence form an essential part of the ideology of Fascism.

Fascism replaces the democratic principles of liberty and responsibility by the principle of autocratic leadership. It leaves no room for freedom of thought, of speech, of the press, of art and of science.

While all tyrannies of the past demanded silent obedience, Fascism demands the active support of everybody from the cradle to the grave.

Fascism stands for totalitarianism. It means complete subjugation of all and everything to the centralized totalitarian Fascist state.

It does not tolerate a state of affairs in which any part of public or

taking all these factors into account, we place ourselves on the bedrock of science. This enables us to probe the sorry scene of human wreckage of frustrated hopes, of damaged souls, of twisted men and women — the human material with which we must work. What is possible in this economic and political background with this human material? That is the question.

This is the difference between the utopian and the scientist. It is the difference between the street vendor of patent medicine and an Einstein. It is the difference between a Huey Long and a Karl Marx.—T. N. L.

THE ESSENCE OF FASCISM

private life remains outside the sphere of control of the Fascist state. Under Fascism the individual's work, social relations, political activity, scientific notions, religious fervor, artistic taste, sexual behavior, physical exercise and use of leisure is dictated and controlled by the state.

Ancient slavery, mediaeval serfdom never reached such a pitch of subjugation of the individual as Fascism means.

The Fascist state is a militarist state. It militarizes the whole nation beginning with the children. It turns the schools and universities into barracks and compels the elder pupils and students to give part of their time to military training. It cultivates the spirit of war and presents war as an ideal.

To keep the masses in subjugation the Fascist state requires an elaborate system of lawless coercion and terror. To administer this system docile tools, arrogant to the masses of the people but servile to their superior, must fill responsible positions. Men with ideas and character must be eliminated.

Thus Fascism creates an ever-increasing state of inefficiency and corruption in all spheres of administration, which, in the long run, makes for its downfall.

Fascism means the destruction of the accumulated cultural values of a nation. Instead of educating thinking citizens, it drills docile slaves. It en-

slaves women, and makes art and literature subservient to the interests of the dictatorship. Science is robbed of the liberty essential for its development and made a mere servant of the state.

Stagnation and decay in the cultural field are therefore features of the Fascist state.

Fascism is incompatible with the existence of free labor organizations. It pretends to abolish class struggle by preventing the workers from defending their interests. Knowing that the modern worker will not remain unorganized, the Fascist state organizes sham unions and makes membership therein compulsory. It strives to turn all voluntary organizations, including churches, into appendages of the state. Fascism destroys all forms or representative government in the state as well as in the municipalities, replacing them by an all-powerful autocratic bureaucracy. The so-called "corporatives" have so far remained on paper in Italy as well as in Germany.

The Totalitarian Fascist state is a one-party state. No other parties are allowed to exist or subsist beside the governing party. The Fascist party itself is, however, not a governing body, but merely an instrument.

In the economic field Fascism maintains and supports the capitalist forms of ownership and exploitation. It, however, develops tendencies towards state capitalism.—The Bricklayer, Mason and Plasterer.

We were exceedingly glad to learn that the eruption in the Socialist Party was levelled out at the last meeting of the National Executive Committee held in New York City over the weekend of July 14. The rift which started at the National Convention 13½ months ago caused wide confusion and dissension in the ranks of the party throughout the country and this retarded the work and progress of the party terribly. Groups everywhere discussed and argued for and against the dissenters. The time was thus occupied in quarrels and the manner of offsetting them rather than for party advancement. It looked pitiful that Socialists who have one purpose in mind should have to quarrel and even dare to attempt to break up the party. And now that the matter is settled we hope that they will all go to work for the movement again.

Even in our own Yugoslav Federation we tried to give it a neutral stand on the quarrel the individual members and executive committee had their own opinions no matter how they may have tried to be neutral they just couldn't. It's pretty hard to be neutral in a controversy which has to do with an important part of one's very existence. One just can't. One must be critical of the wrongdoings and naturally take sides with one or another, even if it is often against one's wish. Of course, the best thing that could have been done was to reconcile the opposing factions.

I extend an invitation to our many comrades to attend the big picnic of the Pioneers Sunday, July 28, 1935 at Stezinar's Grove. If you want to meet your old friends and acquaintances, if you care for a varied program of fun and if you want to spend a little time to make a convert or two Sundays picnic offers that opportunity. Special busses have been chartered and will convey our people to the grove for 15c each way. They will start from Bostic Bros. Pharmacy at Cermak Rd and Lincoln St. at 11:00 a. m., 12:00, 1:00, 1:30, 2:30 and 3:00 P. M. From the SNPJ Hall they will leave at 11:15 A. M., 12:15, 1:15, 1:45, 2:45 and 3:15 P. M. A bus will stop on 56th and Cermak Rd in Cicero at 1:20 and another at 2:50 P. M. At Potokar's in Lyons, Ill., the busses will stop at 2:00 and 3:30 P. M. Admission to the picnic is only 25c.

Our Unemployed Club held its second meeting of the month last Thursday and accepted 3 new members which makes it 9 new members for July. A good deal of time was devoted to the attitude of the labor unions toward unemployed organizations and the manner in which the public works program is being administered relative to union and relief workers. The question of citizenship also drew the spotlight and a school in which our people will be taught how to secure citizenship was authorized to be started. As soon as the organization committee can secure at least a half dozen applicants it will begin.

The Workers' Rights Amendment is getting the endorsement of many labor bodies. We note where the Chicago Federation of Labor and even the Montana Federation of Labor have approved it. Comrades should quicken their pace and get every possible labor group to back it up. This amendment should arouse the sentiment of the workers for action on the political field and greatly increase the prestige of the Socialist Party.

Branch No. 1 JSF meets Friday July 26. Summer weather has naturally slowed up the work of our branch but we should start planning for our fall and winter campaign. With Sava's Moonlight Picnic billed for Aug. 3 and the County picnic on Aug. 24 we can put on a little spree to sell tickets and assist in gathering a good attendance at both of these affairs.

PORTRAIT OF A MIGHTY NATION ENJOYING GREAT PROSPERITY

Outgoing steamers, carrying vacationers in the last days of June, set a record for the past six years. Hundreds of millions of American dollars will be spent by tourists roaming over the various countries of Europe, a visible sign of "recovery" of a sort.

Close to half a million soft-coal miners are awaiting a call for a general strike to end some of the more hideous conditions in the bituminous fields.

Pittsburgh reports an increased demand for steel, a big rise being expected in September. The mills closed July 4, one of the two holidays in the year observed by the steel industry; otherwise the only way the steel workers can get a day off is to be laid off.

The number of unemployed is considerably higher than at this period a year ago.

The prices of cotton are the highest they have been in a month. Cotton futures touched their highest point since just before the NRA decision.

A corresponding improvement in wages and living conditions of the share-croppers raising cotton has not been noted.

High pork prices, the financial pages report, are likely for a year. No corresponding increase in the wages of workers who are expected to buy the pork, however, is reported.

Reports from business in June were reassuring, according to the monthly bulletin of the National City Bank of New York. The evidence is "overwhelming," says the bulletin, that the fear of a general breakdown in the price structure has been relieved. The bank reports that with respect to inventories and retail trade the situation seems healthy.

The National City bank did not get around to a report on employment, wages, hours and general living conditions, but it is assumed they, too, are "satisfactory"—that is, to the people who read the bulletins.

All this gives a good idea of the general healthy condition of the country at the mid-point of the merry year of recovery.—The New Leader.

CURTAINS FOR CAPITALISM

Time: Soon.

Place: Army Headquarters.

(Chief of Staff is reading communique (they never get less than a communique) informing him that workers have seized the industries. A knock on the door is heard. Chief of Staff ducks under his desk.)

Orderly: Messrs. Morganbilt, Astorfeller, et al.

(Chief of Staff dusts himself off, resumes place at desk, and looks important. Ex-capitalists hobble in, take their shoes off and caress their feet.)

Ex-capitalists: General Soandso, we command you to dispatch your troops at once to recover our industries.

Chief of Staff: As always, gentlemen, at your command. Have you arranged for their transportation?

Ex-capitalists: Transportation! You sap! Why, the workers refused to transport us! Don't you see our uniforms? But we made a virtue out of necessity. We decided that as we were compelled to walk, we would parade. We would demonstrate our solidarity. We would raise slogans. We would demand the return of our industries. Some of us decided to demand relief and unemployment insurance. But finally, we decided — all or nothing!

Chief of Staff: Parade! Slogans! Relief! Unemployment Insurance! Why you sound like Communists! Did the workers heed you?

Ex-capitalists: About as much as we heeded the demands of the Communists under our beloved departed system.

Chief of Staff: So you can't provide transportation. How about food? My soldiers must eat.

Ex-capitalists: Food? You ask us for food when the workers have the farms, mills, storage plants, etc.?

Chief of Staff: And we only have a limited number of rounds of ammunition, of gas bombs and other supplies.

(The "capitalists" are silent.)

Chief of Staff: And how about pay for our soldiers?

Ex-capitalists: We'll pay you after we recover our industries.

Chief of Staff: It's to bad, gentlemen. The "credit system" is gone with the capitalist system. The time is late. You'd better start the trek home. Remember, tomorrow we must go down to the factories and arrange to go to work.

C. N. in "Industrial Unionist".

ONCE SHOULD BE ENOUGH!

